

at sige, at hun var enig i fuld afkobling, men sådan set ønskede at gå videre, fordi det ikke fremgik af forslaget, at det skulle være en fuldstændig aftrapning. Sådan hørte jeg det, men jeg er glad for, hvis jeg hørte det forkert, for så ville jeg nok sige, så havde ministeren læst det her forslag med nogle meget specielle læsebriller på.

Men på vegne af beslutningsforslagsstillerne vil jeg i hvert tilfælde gerne udtrykke glæde over, at vi nu er nået et skridt videre, et meget, meget vigtigt skridt videre med denne her sag, og dermed i det hele taget også et skridt videre i den sag, der handler om at få afviklet EU's landbrugsstøtte.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Udvalget for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

10) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 122:

Forslag til folketingsbeslutning om at indføre et udviklingsprincip.

Af Jørn Jespersen (SF) m.fl.
(Fremsat 6/2 2004).

Sammen med denne sag foretoges:

11) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 29:

Forslag til folketingsbeslutning om lempelse af grænseværdierne i EU for aflatoxiner i fødevarer.

Af Jørn Jespersen (SF) m.fl.
(Fremsat 30/10 2003).

12) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 44:

Forslag til folketingsbeslutning om nedsættelse af en kommission til undersøgelse af ikke-toldmæssige handelsbarrierer, der hindrer fri handelsadgang til europæiske markeder.

Af Jørn Jespersen (SF) m.fl.
(Fremsat 12/11 2003).

Forslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Fødevarerministeren (Mariann Fischer Boel):

Vi har så i dag lejlighed til at få en drøftelse af og behandle tre beslutningsforslag under et, og i mit indlæg vil jeg derfor samlet fremlægge regeringens holdning til beslutningsforslagene, men da de alligevel er så forskellige, vil jeg vælge at tage dem hver for sig.

Regeringens udgangspunkt er, at fastsættelsen af grænseværdier sker på en måde, der tager hensyn både til beskyttelsesniveauet og til de handelsmæssige konsekvenser, som sådan nogle beslutninger kan have.

Der gøres allerede i dag et stort arbejde for at sikre udviklingslandenes muligheder for samhandel, og beslutningsforslagene føjer ikke mere eller bedre til de eksisterende muligheder.

Kl. 16.05

Jeg vil godt have lov til først at tage B 44. B 44 tegner jo et billede af uigennemskuelige tekniske handelshindringer i form af EU-standarder på miljø-, sundheds- og især fødevarerområdet, ofte besluttet på et løst grundlag og rettet mod udviklingslandene.

I forslaget anføres også, at de rige lande ofte indfører standarder for landbrugs- og fødevarer, der er strengere end de normer, der fastsættes internationalt, oftest i Codex Alimentarius. Det er simpelt hen ikke rigtigt, som tingene fungerer i dag. Grænseværdierne både i EU og i Codex fastsættes i et grundlæggende, velfungerende system med bred international opbakning. Det sker på baggrund af ensartede og klare principper i en gennemsigtig proces med mulighed for at få indflydelse, og det sker altid på baggrund af videnskabelige vurderinger.

I Codex Alimentarius-samarbejdet deltager 165 lande. Derudover har organisationer, der repræsenterer forbrugerne, erhverv og videnskabelige organisationer, adgang til Codexkomiteerne. Alt materialet fra Codexkomiteerne er til-

gængeligt på internettet, og alle forslag sendes ud i høring til alle medlemsstater og en lang række organisationer. Det synes jeg godt man kan betragte som stor åbenhed.

Som regel tager arbejdet i de her komiteer faktisk nogle år, og standarder vedtages som hovedregel ved konsensus. Det giver også mulighed for, at interesserede parter kan følge og påvirke resultatet, og jeg synes ikke, man kan sige, at Codex' skudsmål er dårligt.

Hvis vi kigger på EU-processen, så er det sådan, at når EU fastlægger standarder på fødevarerområdet, så er Codex et vigtigt pejlemærke. Det er et længe anvendt princip, som allerede nu også indgår i EU's fødeveforordning fra 2002.

Hvis EU beslutter sig for et højere beskyttelsesniveau, så sker det efter nøje risikovurderinger i EFSA, altså i Den Europæiske Fødevarsikkerhedsautoritet. EFSA's videnskabelige udtalelser fastlægges i paneler med uafhængige eksperter, der er valgt alene på baggrund af deres ekspertise.

Selvfølger er der tilfælde, hvor EU har valgt et højere beskyttelsesniveau end det globale system. Når vi har diskuteret fastsættelse af grænseværdier i Danmark, i hvert fald tidligere, har forslagsstillerne, har SF haft nøjagtig den samme holdning, at der skulle være et højt beskyttelsesniveau, når vi snakkede om fødevarer.

Men alt afhængig af det konkrete tilfælde kan der være forskellige forklaringer på, at EU fastsætter højere standarder, end Codex gør.

Fælles for de tilfælde gælder, at der ligger en konkret, videnskabelig vurdering til grund for beslutningen. Den videnskabelige vurdering kan f.eks. vise, at der er tale om en Codexstandard, der ikke er blevet opdateret. Forbrugerbeskyttelsen er jo blevet prioriteret meget højt i Danmark og i EU i mange år, og det er derfor ikke overraskende, at EU på visse områder har en højere standard end de internationalt fastsatte standarder.

I B 44 nævnes antibiotikarester i oksekød som et eksempel på en højere standard, der savner en begrundelse. Jeg må indrømme, at jeg finder det meget, meget besynderligt, at man netop anvender det eksempel, for grænseværdier for antibiotika handler jo om et ønske om at begrænse forekomsten af lægemiddelrester i fødevarer at hensyn til giftvirkninger og allergiproblemer. Hertil kommer, at anvendelsen af antibiotika øger risikoen for at skabe resistens imod antibiotika, altså en vanvittig farlig spiral at bevæge sig ind på.

Kl. 16.10

Det er nyt for mig, at Socialistisk Folkeparti skulle betrede en helt ny sti, når vi snakker om sikkerhed i relation til fødevarer. Danmark har jo været bannerfører for at fjerne anvendelsen af antibiotika som vækstfremmere i den forebyggende behandling netop for at få reduceret resistensproblemerne, og Danmark er i dag i den lykkelige situation, at vi har verdens laveste resistensniveau på antibiotikaområdet. Jeg må da formode, at det også er en status, som SF vil have et ønske om at bevare også i fremtiden.

Standarder har selvfølgelig også en vis betydning for landenes samhandel og derfor også for eksportlandenes eller for udviklingslandenes eksportmuligheder, og det synes jeg foranlediger mig til at sige lidt om WTO-aftalen om sundheds- og plantesundhedsmæssige foranstaltninger, det vi populært kalder SPS-aftalen. SPS-aftalen er nemlig med at sikre, at nationale standarder ikke bliver misbrugt som et handelspolitisk middel, altså til at hindre samhandel.

Målet med SPS-aftalen er at skabe balance mellem på den ene side medlemslandenes suveræne ret til selv at fastsætte deres beskyttelsesniveau og på den anden side overholdelse af den forpligtelse, der ligger i WTO om at åbne for øget markedsadgang.

Som udgangspunkt støtter SPS-aftalen sig fuldstændig til de standarder, der er aftalt bl.a. i Codex. Det betyder, at hvis et land bruger Codexstandarder, behøver de ikke at dokumentere, at standarderne lever op til SPS-aftalens regler. SPS-aftalen anerkender også, at WTO-medlemslandene har ret til at fastsætte deres eget beskyttelsesniveau og på den måde afvige fra Codex.

Det gør sig f.eks. gældende, når vi snakker om fastsættelse af EU-grænseværdier for pesticider, hvor jeg jo også har haft den opfattelse, at det er blevet bakket op af SF. Det kræver selvfølgelig, at afvigelserne er sagligt begrundede, der må altså ikke være tale om, at man bruger det her instrument til at begrænse eller maskere importbegrænsninger fra andre lande.

For at overholdelsen af de her SPS-forpligtelser kan kontrolleres, så indeholder SPS-aftalen også en række forskellige procedurekrav. Et af kravene er, at de nye standarder skal notificeres til SPS-komiteen inden vedtagelse, og det betyder så, at der er åbenhed, alle WTO-landene får altså et rettidigt indblik og mulighed for at gøre indsigelser eller foretage ændringer, før nye standarder bliver vedtaget.

Forslag om fastsættelse af EU-standarder er altså også rundt at vende hos WTO's medlems-

lande. Hvis der nu skulle være et af WTO's medlemslande, der finder, at et andet lands manglende brug af en international standard er eller vil blive et konkret handelsproblem, så er der en klar procedure for, hvordan man behandler sagen i SPS-komiteen.

Jeg vil godt nævne, at EU faktisk har ændret sin grænseværdi for aflatoksiner i uforarbejdede jordnødder fra 10 til 15 ppb, som det hedder, i forbindelse med en SPS-høring som følge af, at nogle lande faktisk ønskede at få hævet standarden, for at det ikke skulle være et handelsblokerende instrument. Hvis der nu skulle vise, at man ikke når til enighed, så kan det WTO-medlemsland, der måtte have en indsigelse, kræve tvistbilæggelse i overensstemmelse med WTO's regler.

Det er klart, at sådan en sag vil kræve nogle ressourcer, men hvis et udviklingsland nu finder, at eksportmulighederne er begrænsede af unødvendigt høje standarder i et industrialiseret land, så kan de lande få hjælp til at køre sådan en WTO-sag. En sådan hjælp gives af Advisory Center on WTO Law, altså et center, der tager sig af behandlingen af de sager for udviklingslandene.

I øvrigt er der en sag her for ganske nylig, der er anlagt af Peru om standarder for mærkning af sardiner, og Peru fik faktisk medhold med det resultat, at fællesskabet, altså EU, har måttet ændre sine regler. Jeg vil godt sige, at Danmark i øvrigt er medstifter af centeret og også bidrager med 1 mio. dollar til etableringen. Så vi har altså også bidraget til den der trust fund. Der findes altså i dag klare regler for alle, der er gennemsigtige, der er også mulighed for at få indflydelse, og beslutningen er baseret på videnskabelige vurderinger.

Kl. 16.15

Når det nu er sagt, vil jeg godt medgive, at det kan være et problem for eksportsektorerne i udviklingslandene at følge de fastlagte standarder, uanset om standarden er fastsat i Codex, eller det er en høj national standard. Men jeg mener ikke, at løsningen er, at vi skal sænke vores ambitionsniveau, når vi snakker om beskyttelsesniveau. Opgaven må være, at vi får hjulpet de lande, der har svært ved at løfte opgaven, så de kan komme op på det samme niveau. Det kunne vi f.eks. gøre ved at støtte vore program-samarbejdslande på den måde, og det synes jeg der er meget, meget mere vision i.

B 44 er et forslag om nedsættelse af en kommission. Det er regeringens opfattelse, at en så-

dan kommission godt kan skabe tvivl og forvirring i stedet for at fremme et godt internationalt samarbejde, som jeg skitserede før, så jeg synes, vi i stedet skal støtte de instrumenter, vi allerede har på nuværende tidspunkt.

Om B 122, der er et forslag om udviklingsprincip, vil jeg sige, at realiteten er altså, at det udviklingsprincip, som forslagsstillerne ønsker indført, allerede er i gang med at blive udmøntet i de sammenhænge, hvor forudsætningerne er bedst, dvs. i Codex, i EU og i WTO. Dertil kommer, at vi og mange andre allerede er i gang med den del af princippet, som drejer sig om at hjælpe udviklingslandene til at håndtere fødevarerstandarder, og her er kapacitetsopbygning helt klart nøgleordet. På den baggrund kan regeringen heller ikke støtte B 122.

Til sidst om B 29 om aflatoksiner: Aflatoksiner er naturligt forekommende giftstoffer, som er så giftige, at der er en risiko for kræft, uanset hvor lille koncentrationen er. Hvis vi følger det forslag, der ligger i B 29, og dermed ophæver de fleste af EU's grænseværdier for aflatoksiner, er det klart, at det vil indebære en svækkelse af beskyttelsesniveauet i EU, og jeg mener også, at vi vil bryde med det tidligere grundlæggende princip om, at grænseværdierne altid skal fastsættes på et så lavt niveau som muligt.

I øvrigt synes jeg ikke, at der er nogen saglige argumenter for at lempe EU's grænseværdier. Både EU's grænseværdier og Codex er fastsat ud fra en afvejning af de sundhedsmæssige og praktiske hensyn gennem brug af det, der hedder ALARA-princippet, som anvendes til fastsættelse af grænseværdier for naturligt forekommende giftstoffer. ALARA betyder »as low as reasonably achievable«, og med det princip ses der dels på det sundhedsmæssigt forsvarlige indtag, dels på, på hvilket niveau det er praktisk muligt at undgå stofferne i fødevarer gennem de tiltag, der kan tages i fremstillingsprocessen og i håndteringen af råvaren, f.eks. ved at sortere alle mugne nødder fra. Med det princip er der faktisk taget hensyn til mulighederne for fri handel.

Codex har kun fastsat grænseværdier for uforarbejdede jordnødder og mælk, men EU har – formodentlig fordi vi er væsentlig længere fremme i udviklingen – fastsat flere grænseværdier, end man har i Codex. En EU-tilpasning til Codexstandarderne vil reelt betyde, at vi får en deharmonisering i EU, og på den måde vil vi åbne mulighed for, at de enkelte EU-lande faktisk i realiteten kan fastsætte deres egne standarder. Så ville markedet blive fuldstændig uover-

skueligt på grund af den manglende harmonisering, og det mener jeg faktisk ville være til skade for de lande, som ønsker at eksportere jordnødder til EU.

Kl. 16.20

Så vil jeg referere til de tal, der ligger til grund for SF's forslag. De holder faktisk ikke, fordi udviklingen i handelstallene ikke har formet sig efter det teoretiske studium, Verdensbanken har lavet. Der viser sig faktisk et helt andet billede.

Hvis vi kigger på uforarbejdede jordnødder, har der, efter at grænseværdierne trådte i kraft i 1999, været tale om et fald i EU's samlede import på 23 pct. i forhold til tidligere. Men da grænseværdierne for uforarbejdede jordnødder i EU og Codex er på samme niveau, og grænseværdierne blev indført samme år, er der ikke noget, der indikerer, at EU's grænseværdi i sig selv har haft en negativ virkning.

Hvis vi kigger på de forarbejdede jordnødder, er der faktisk sket en femdobling af EU's samlede import, efter at EU's grænseværdi trådte i kraft. Denne grænseværdi er jo højere end Codex', så derfor kan man ikke påvise, at grænseværdien skulle have nogen negativ virkning.

Hvis jeg skal konkludere, kan jeg på baggrund af de meldinger, jeg er kommet med, ikke give regeringens tilslutning til forslagene. Regeringen ønsker fortsat at lægge meget stor vægt på forbrugerbeskyttelse og vil meget hellere sætte fokus på de bestræbelser, som vi vel alle sammen burde have, nemlig at løfte udviklingslandenes standarder, så de kan matche det fødevareresikkerhedsmæssige niveau, vi fortsat har et ønske om at fastholde i EU. Der vil altså ikke være nogen støtte til forslagene fra regeringens side.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Der er spørgsmål til ministeren.

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Allerførst vil jeg godt bede ministeren bekræfte, at B 122 handler om et udviklingsprincip, og at der ikke noget som helst sted undervejs er skrevet noget som helst om at slække de eksisterende grænseværdier. Grundlæggende er det et forslag om at indføre et supplement til forsigtighedsprincippet, nemlig at man også skal vurdere ud fra et udviklingsprincip, og det synes jeg er ret vigtigt, fordi ministeren faktisk sagde direkte, at SF ønskede at slække værdierne. Det

fremgår meget tydeligt, at der ikke er nogen automatik.

For det andet vil jeg gerne bede ministeren afkræfte, at der med forslaget om aflatoksiner er lagt op til en deharmonisering i EU. Forslaget går faktisk på fælles værdier i EU, men fælles værdier, der følger Codex Alimentarius.

For det tredje: Jeg vil gerne bede ministeren bekræfte, at EU's egen og eneste videnskabeligt begrundede grænseværdi for aflatoksiner hedder 0. EU siger selv, at det eneste, man har videnskabeligt grundlag for med hensyn til aflatoksiner, er at sige 0.

(Kort bemærkning).

Fødevarerministeren (Mariann Fischer Boel):

Jeg synes, vi skal være enige om, at aflatoksiner bevisligt er kræftfremkaldende, og netop derfor har vi den holdning, at niveauet bør være så lavt som overhovedet muligt.

Det eksempel, jeg gav med indførsel af nødder fra tredjelande, beviser klart, at det faktum, at EU har et højere beskyttelsesniveau end Codex, ikke har forhindret, at EU's import er blevet femdoblet, og det er derfor, min og regeringens argumentation er helt klar: Der er ikke nogen indikation for, at man skal sænke EU's tærskelværdi, for den har øjensynligt ikke været hæmmende for importen. Målsætningen må helt klart være, at det skal ikke gælde aflatoksiner alene, men at vi i stedet for generelt at sænke vores eget beskyttelsesniveau vil hjælpe udviklingslandene ved at give dem nogle værktøjer, så de kan levere varer, som overholder de grænseværdier, vi har stillet som betingelse for eksport til EU.

Kl. 16.25

Med hensyn til diskussionen om udviklingsprincipper er det fuldstændig korrekt, at den ikke har noget at gøre med grænseværdier; det er de andre forslag, som vedrører det spørgsmål. Men jeg mener, at vi allerede i dag har principper og værktøjer, som kan håndtere både den sundhedsmæssige og den handelsmæssige indfaldsvinkel, nemlig ALARA-princippet, som jeg henviste til før, og i øvrigt mener jeg også – jeg tror, det var et af spørgsmålene – at hvis vi fulgte Codexniveauet for aflatoksiner, ville vi sænke sikkerhedsniveauet i EU.

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Jeg synes faktisk ikke, ministeren rigtig svarer, men jeg vil i hvert fald sige, at ministeren har jo

skrevet stort set det samme i Kristeligt Dagblad i dag og omhyggeligt undgået at skrive, at man vil sænke sikkerhedsniveauet.

Hvis man ser Verdensbankens undersøgelse på området, er Verdensbankens konklusion jo ret klar: Det, man vinder i EU ved at have en grænseværdi, der er skrapere end den globale standardkodeks, er maksimalt ét menneskeliv om året, og det synes jeg sådan set er en ret væsentlig pointe, som ministeren i både sin artikel i Kristeligt Dagblad i dag og også her går uden om.

Så synes jeg i øvrigt også, ministeren glemte at svare på spørgsmålet om en deharmonisering. Der står intet i SF's beslutningsforslag om aflotoksiner, der går på, at der skal være forskellige standarder. Forslaget går faktisk ud på, at man skal skifte fra en standard til en anden, og det vil jeg gerne bede ministeren bekræfte, så det ikke fremstår sådan, som ministeren fik det fremstillet: At vi ønsker, at der skal være forskellige standarder. Ministeren ved jo godt, at det ikke er korrekt.

(Kort bemærkning).

Fødevareministeren (Mariann Fischer Boel): Jamen SF's forslag vil betyde en deharmonisering af standarderne i EU, for der vil være nogle lande, der ikke vil være tilfredse med Codex-standard, og så vil de bare sige: O.k., så fastsætter vi vores egne standarder. Det kan godt være, at der ikke bliver 25 forskellige, men det vil være vanskeligt at få landene til at vælge den samme standard, fordi der kan være forskellige holdninger til, hvor niveauet skal ligge.

Så bliver jeg nødt til at sige, at det studium, som SF henviser til i beslutningsforslaget, er et teoretisk studium, og at virkeligheden ikke blev, som det teoretiske studium konkluderede. Det viste sig jo, at importen ikke faldt, importen blev derimod femdoblet. Man kan jo lave mange teorier, men virkeligheden har vist, at importen faktisk er femdoblet, så omregningen i menneskeliv holder ikke helt i denne forbindelse.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):
Hr. Henrik Vestergaard som ordfører.

Henrik Vestergaard (V): SF's forslag er sympatiske, men Venstre finder grundlaget for de omtalte omfattende tiltag usikkert. Vi finder vejen til problemløsningen noget bagvendt og bureaukratisk, og vi er uenige i, at opgaven er at opfinde nye principper og

nye systemer til afløsning af dem, som findes og fungerer. Vi er derfor ikke tilhængere af de konkrete forslag, og grundene hertil skal jeg uddybe.

EU er kendetegnet ved et forsigtighedsprincip, som medfører høj fødevarerikkerhed og høje forbrugerstandarder, og det skal vi ikke skamme os over. Vi skal fortsat sikre, at folk trygt kan spise den mad, der sælges og serveres i Europa.

Venstre satte allerede for 2 år siden fokus på, at sådanne standarder ikke må blive til skjulte handelshindringer. Det er også et globalt debattema, og SF tager sit udgangspunkt i et sådant debatempele fra Verdensbanken, hvorefter EU angiveligt skulle have lavet grænseværdier for de kræftfremkaldende svampegifte aflotoksiner end det internationale standardsæt Codex Alimentarius.

SF foreslår i B 29, at EU's grænseværdier sænkes, da de forudsættes at være handelsforvridende, specielt for udviklingslandene. Sammenligner man EU's standarder med de internationale, fremkommer der dog et noget mere nuanceret billede. Standarden for jordnødder til videre forarbejdning er, som ministeren har gjort opmærksom på, ens i EU og Codex, nemlig 15 ppb, dvs. parts per billion. For forarbejdede jordnødder har EU nogle grænseværdier, der skal overholdes, som Codex ikke har, og det gælder også for tørret frugt, korn og krydderier.

Kl. 16.30

Er det så som forudsat af SF handelsforvridende? Ja, hvis vi sammenholder tallene fra før 1999, hvor man fik både EU- og Codex-tallene, med tallene efter 1999, så gælder det for de uforarbejdede nødder, altså hvor standarden er ens, at importen fra Afrika er faldet. For de forarbejdede er der til gengæld tale om en stigning til trods for forskellen mellem EU-standarder og de internationale. Importtallene påviser altså ikke, at standarden umiddelbart virker handelsforvridende.

Aflatoksineksemplet fører SF i B 44 frem til ønsket om en udviklingskommission. Vi finder det ikke uinteressant at undersøge problemets omfang. Aflatoksin er jo kun et – måske dårligt kan det vise sig – eksempel på risikoen for handelsforvridninger via tekniske standarder.

Men læser vi videre i forslaget, hvor beslutningsprocesserne ønskes kortlagt for at skabe gennemsigtighed, og hvor kommissionen har til opgave at foreslå nye standarder, så undres vi, for både de internationale og de europæiske

standarder vedtages i dag i åbenhed under iagttagelse af videnskabelige data under høring af alle relevante parter.

Selv i EU's eget system, EFSA, altså Den Europæiske Fødevarsikkerhedsautoritet, sendes forslag til nye standarder i høring hos Verdenshandelsorganisationen WTO's medlemmer, inden de vedtages. Det er jo ifølge SPS-aftalerne i WTO muligt for landene at have højere standarder. Det er altså tilladt at have højere standarder, men de må netop ikke være handelsforvridende.

Hvis man er uenig, så er det muligt via WTO's tvistbilægningssystem at få afklaret, om standarderne i virkeligheden er skjulte handelshindringer. Det er fuldt gennemsigtigt for alle med mulighed for påvirkning og tvistbilægning.

Hvorfor skulle vi så sætte en udviklingskommission til at vedtage noget, som allerede i dag foregår i anerkendte systemer? Hvorfor gå over åen efter vand?

SF's sigte er de fattigste landes situation i forhold til adgangen til de rige forbrugere. Det har Venstre stor sympati for, for vi mener netop, at der er en sammenhæng mellem handelsmuligheder og udviklingsperspektiver. SF vil veksle denne omsorg til et udviklingsprincip i B 122, og her synes jeg, kæden hopper af for SF.

For det første er det et voldsomt bureaukratisk princip. Intet må gøres, intet besluttes, ingen forbrugerstandarder fastlægges, uden at de grundigt er vurderet i forhold til udviklingslandenes handelsmuligheder.

For det andet kan udviklingslandene allerede i dag klage over EU's fastsatte standarder, såfremt de afviger fra de internationale, hvad der rent faktisk ikke er normen, og vi støtter udviklingslandene med midler til at føre sådanne sager.

For det tredje hjælper vi jo netop udviklingslandene i dag med at opfylde de europæiske og internationale standarder. I Codex er de med til at fastsætte standarderne via den integrerede ramme, og i WTO støtter vi dem i at føre eventuelle sager. I EU har vi i årene 2001-2003 sat 110 mio. euro af til at hjælpe udviklingslandene med at leve op til standarderne, og endelig har den danske regering jo siden 2002 samordnet indsatsen for handel og udvikling, herunder kapacitetsopbygning, ligesom vi specifikt har hjulpet udviklingslandes sektorer med at leve op til EU's krav om fødevarsikkerhed. Det er vel i

virkeligheden netop det, som SF's udviklingsprincip går ud på.

Vi gør altså det rigtige i dag. Så hvad skal vi med et bureaukratisk princip, og hvorfor skal vi sænke beskyttelsesniveauet for vore borgere?

Jeg er glad for, at SF har fået øjnene op for Venstres dagsorden. Vi har faktisk stået alene med den i de sidste par år, altså at standarder ikke må være skjulte handelshindringer.

Jeg synes, det er modigt af SF, ja, måske endda af Socialdemokraterne eller andre, at de af hensyn til udviklingslandene vil sænke EU's forbrugerstandarder bl.a. for kræftfremkaldende svampegifte, men vi finder altså, at vidensgrundlaget er noget usikkert, og vi kan ikke tilslutte os forslaget om parallelle systemer.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

I Enhedslisten deler vi den bekymring for forsigtighedsprincippet, som hr. Henrik Vestergaard har givet udtryk for. Jeg vil gerne spørge, om det også er indgået i Venstres overvejelser, at hvis man følger det forslag om at sænke grænseværdier – ja, i virkeligheden bliver det jo at hæve grænser, altså at slække beskyttelsesniveauet for bestemte giftstoffer – så risikerer vi, at man i sådanne tilfælde heller ikke længere vil kunne bruge EU's miljøgaranti. Det er i hvert fald en risiko. Jeg ved ikke, om det er undersøgt til bunds. Jeg kan også spørge hr. Henrik Vestergaard, om det er indgået i Venstres overvejelser.

Jeg tror i virkeligheden, at forslaget vil underminere EU's miljøgaranti, også hvis man indskriver i traktaten, sådan som jeg forstår af bemærkningerne at SF gerne vil have det, at der skal være et modstående princip til forsigtighedsprincippet i selve traktaten,

Kl. 16.35

(Kort bemærkning).

Henrik Vestergaard (V):

Det er klart, at hvis man som foreslået i B 29 har vedtaget, at vi skal sænke EU's grænseværdier – eller hæve dem – for aflatoksin, altså sænke beskyttelsesniveauet, så har man jo forladt forsigtighedsprincippet, for det er dem, det er fastsat efter. Det er i øvrigt noget, der er skrevet ind i fødevareforordningen fra 2002, og som jeg engang troede SF støttede. Det kan jeg så forstå at de ikke gør længere.

Det må man jo antage at SF gør ud fra en tanke om, at det skal være ens internationale regler, der findes. Men det må jo samtidig også betyde,

at så kan Danmark da heller ikke påberåbe sig, hverken hvad angår fødevarer, sundhed eller miljø, at have en særlig garanti, for så hænger tingene jo ikke sammen.

Så man må antage, af SF har gjort op med sig selv, at forsigtighedsprincippet ikke skal gælde længere, for det er jo en folketingsbeslutning her, der skal bestemme, hvad grænseværdien skal være i EU, og ikke det princip, som vi jo har i EU, nemlig forsigtighedsprincippet.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil gerne takke for det svar, for det svar tyder på, at jeg har forstået sammenhængen i tingene rigtigt. Jeg var lidt overrasket ved indgangen til denne her debat, for jeg ville umiddelbart forvente, at hvis der kommer et beslutningsforslag fra SF, så går det ud på at styrke beskyttelsesniveauet og styrke muligheden for at anvende miljøgarantien.

Jeg vil så ikke stille spørgsmålet videre til hr. Henrik Vestergaard, for jeg kan høre på det hele, at det i virkeligheden er fru Anne Grete Holmsgaard, jeg skal stille mine spørgsmål til på et senere tidspunkt i debatten.

(Kort bemærkning).

Henrik Vestergaard (V):

Jeg roste jo netop SF for at have mod til at sige fra over for forsigtighedsprincippet og nu synes, at der var noget andet, der var vigtigere, og det kræver da bestemt et vist mod.

Jeg er lidt interesseret i at se, hvem der i øvrigt støtter det. Det er faktisk min holdning, at også i B 44 forlader man princippet, hvis man følger bemærkningerne til forslaget, så det glæder jeg mig til at få belyst i debatten.

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Nu ved jeg ikke, om det er for meget forlangt at bede hr. Vestergaard om at læse op af SF's beslutningsforslag, men da jeg jo er hundrede procent sikker på, at han har læst det og endog særdeles grundigt, så vil jeg bare gøre opmærksom på, at det sådan set fremgår af forslaget, at udviklingsprincippet er et supplement til forsigtighedsprincippet, og at der faktisk ikke er noget som helst i de her forslag, der går på, at vi skal forlade forsigtighedsprincippet.

Men jeg synes egentlig, det ville være meget rart, hvis hr. Vestergaard ville tage bemærkningerne og så bare læse fra linje, hvad skal vi sige,

1, 2, 3, 4, 5 og op. Det ville nok klargøre det lidt. Jeg kan godt se, han har moret sig over at sige det her, men det er faktisk noget andet, der står.

Så har jeg et spørgsmål om udviklingskommissionen. Jeg kunne forstå på hr. Vestergaard, at det, der især generede ham, var, at vi har foreslået, at den også skal kunne komme med forslag til standarder. Betyder det, at Venstre sådan set støtter resten af forslaget, men ikke den del af det, der går på, at kommissionen også skal kunne komme med forslag til standarder?

(Kort bemærkning).

Henrik Vestergaard (V):

Jeg har rent faktisk taget forslagene med herop, og jeg kritiserede ikke udviklingsprincippet for at gøre op med de standarder eller forsigtighedsprincippet. Jeg sagde, at det var et bureaukratisk princip, som var unødvendigt i forhold til de systemer, vi har i dag.

Men jeg vil godt læse op af B 29, for der står, at Folketinget pålægger regeringen at arbejde aktivt for, at grænseværdien for aflatoxiner i fødevarer ændres til den internationale Codex Alimentarius-standard. Der står, at man aktivt skal arbejde for det, uafhængigt af at det er fastsat efter et forsigtighedsprincip, uafhængigt af om det giver et lavere beskyttelsesniveau. Så man vil altså ved en folketingsbeslutning vedtage, at de grænser skal sænkes, uafhængigt af at vi mener, at vi skal beskytte vores forbrugere mod det, fordi det er kræftfremkaldende.

Om kommissionen sagde jeg, og det mener jeg, at vi jo også har været optaget af den problemstilling og vil jo til enhver tid gerne have den belyst grundigere især da nu, hvor der opstår tvivl, om Verdensbanken overhovedet har set rigtigt i sine analyser.

Men grunden til, at vi ikke støtter den kommission er, at det foreslås, at den skal komme med ideer til, hvilke standarder der kan sænkes. Altså igen en fravigelse fra forsigtighedsprincippet, for de standarder er jo fastsat ud fra forsigtighedsprincippet. Det tror jeg der er nogle der skal være meget opmærksomme på, når de om lidt skal tale om B 44.

Kl. 16.40

Så har jeg sagt, at det jo igen er en opfindelse af et nyt system, for hvis standarderne er handelsforvridende, hvad de ikke må være for WTO, så kan de påklages af de øvrige medlemslande i WTO, der jo heldigvis efterhånden omfatter det meste af verden.

Så det er et dobbelt system en gang til. Man siger, at denne her kommission er bedre til at foreslå det end de principper og de autoriteter, vi har til det i Europa i dag, men det er vi ikke enige i.

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Jeg synes sådan set, det er stærkt manipulerende at stå og fuldstændigt forvirre, hvad forsigtighedsprincippet går ud på. Forsigtighedsprincippet er et princip, hvor man siger, at hvis der er velbegrunderet formodning om, at noget kan være skadeligt for miljø eller sundhed, men at det ikke er videnskabeligt bevist, så kan man ikke anvende det.

Det er direkte manipulation at køre det over på aflatoksinspørgsmålet. Her er det videnskabeligt bevist, at aflatoksiner er giftigt. Det er der ingen tvivl om, det skriver vi også i vores forslag. EU har selv fastsat, at det, der er videnskabeligt grundlag for, er en grænseværdi på 0. Det er ikke EU's grænseværdi; man har altså foretaget en vurdering og er nået til et resultat, der er højere, altså mere lempeligt end det, der er videnskabeligt grundlag for.

Det er her, vi tager fat og siger, at det her bør man overveje, når man ved, at den ekstra sikkerhed, man får, formentlig vil kunne redde én EU-borger om året, men faktisk har negative konsekvenser for udviklingsstøtten.

(Kort bemærkning).

Henrik Vestergaard (V):

Nu bliver jeg nødt til at sige, at det kan ikke påvises med den udvikling, der har været i handelstallene, at EU's import fra Afrika af de her nødder er faldende på grund af de standarder, og det er det, Verdensbanken postulerer skulle ske. Der er bare ikke nogen sammenhæng over til den empiri, vi har i øjeblikket.

Så vil jeg godt sige, at aflatoksinstandarden jo er fastsat ud fra forsigtighedsprincippet, som ligger i fødevarerforordningen, ud fra et princip, der hedder, at det findes naturligt, men vi vil sådan set ikke acceptere det. Så det niveau, vi finder, og det gælder i øvrigt også alle europæiske producenter, er det, der er muligt med de kendte produktionsmetoder, sorteringsmetoder, fremstillingsmetoder.

Det niveau beder vi bare alle andre lande om også at leve op til af hensyn til vores forbrugere, og så hjælper vi endda de lande med at leve op til det. Hvis de så i øvrigt mener, at standarden

er helt gal, så kan det anfægtes i Verdenshandelsorganisationens system. Vi har alle redskaberne til rådighed.

Lone Møller (S):

I Socialdemokratiet finder vi hensigten i beslutningsforslagene fra SF meget sympatiske. Hensigten er jo i bund og grund at sikre ulandene fri adgang til det europæiske marked, der skal sikre vækst, velstand og velfærd i den tredje verden.

Formålet med vores høje EU-krav må heller aldrig være med til at holde ulandene uden for markedet. Det vil være konkurrenceforvridende, det er usolidarisk, og derfor skal kravene på miljø- og sundhedsområdet alene være drevet af det formål at sikre EU-borgere og andre sunde fødevarer og et rent miljø.

Jeg har været meget i tvivl om, hvorvidt det måske havde været mere naturligt, at de her forslag blev behandlet i Europaudvalget, da flere af forslagene elementer vedrører Europaudvalgets politikområder og ikke kun Fødevarerudvalgets. Når det er sagt, så vil vi selvfølgelig gerne være med til at kigge på og behandle forslagene i Fødevarerudvalget.

Det er ikke kun EU's toldbarrierer og landbrugsstøtten, der er med til at forhindre ulandenes tilgang til EU's marked. EU's strenge krav inden for sundhed, hygiejne og miljø, der sikrer alle EU-borgere sunde fødevarer, har samtidig den bagside, at ulandene bliver forhindret i at afsætte varer til EU-lande. Vi har mange krav til fødevarer og til miljøet, krav, som er nødvendige, hvis vi ønsker en høj standard inden for f.eks. miljø og fødevarer.

Mange af disse krav kan de fleste lande heldigvis leve op til, og det er naturligvis ikke disse krav, der udgør problemet alene. Problemet opstår i tilfælde, hvor fødevarer- og miljøstandarder kan have alvorlige eksportmæssige konsekvenser for ulandene, uden at de nødvendigvis har nogle positive sundheds- eller miljømæssige effekter for os i EU.

Kl. 16.45

Disse ofte unødvendige ikketoldmæssige handelsbarrierer er yderst uheldige. Det kan ofte være svært både for politikere og borgere at gennemskue, hvilke konsekvenser det har for ulandene.

Når sundheds- eller miljømæssige krav kan være med til at sikre eller forbedre EU-borgernes generelle sundhedsniveau, skal de naturligvis vedtages. De skal vedtages ud fra den betragtning, at vi ikke ønsker at gå på kompromis

med vores høje miljø- og sundhedsstandarder for enhver pris, heller ikke hvis konsekvensen er, at det bliver sværere for tredjeverdenslande at leve op til de nye krav. Det er altså nødvendige ikketoldmæssige handelsbarrierer, som tjener et sundheds- eller miljømæssigt formål.

I sådanne tilfælde er Socialdemokratiet enig med SF i, at vi i EU skal gribe ind og hjælpe ulandene på vej op for at kunne leve op til de nødvendige krav. Vi behøver altså ikke nødvendigvis at gå på kompromis med sundheden eller miljøet, for at ulandene skal have mulighed for at afsætte varer til EU-landene.

Socialdemokraterne erklærer sig enige med SF i deres bestræbelser på at indføre et udviklingsprincip i Danmark, et udviklingsprincip, der ved vedtagelse af love og regler skal sikre, at vores sundheds- og miljømæssige krav og ulandenes handelsmæssige muligheder for at afsætte varer bliver lige.

Socialdemokraterne støtter forslaget om at få nedsat en kommission, der kan undersøge alle ikketoldmæssige handelsbarrierer. Kommissionen skal undersøge, hvad sundheds- og miljøkravene hver især har af betydning for EU-borgernes sundhed, EU's miljø, og hvilke konsekvenser de har for ulandenes produktions- og eksportmuligheder.

Det skal dog nævnes, at vi ser EU's sundheds- og miljøkrav som et gode for EU-borgerne og selvfølgelig ikke ønsker fødevarer af en ringere kvalitet. Derfor skal der altid foregå en afvejning af sundhedsforbedringer over for de handelsmæssige konsekvenser for ulandene.

Beslutningsforslag nr. B 29, der omhandler en lempelse af grænseværdierne for svampegiften aflatoxin fra EU's grænseværdi til den internationale grænseværdistandard, kan Socialdemokratiet ikke støtte.

Den nuværende grænseværdi er den, vi i EU har vurderet som sundhedsmæssigt acceptabel. Hvis vi ser på den internationale standard, vil grænseværdien for aflatoxin – det her er simpelt hen en spiritusprøve – være ti gange større i eksempelvis mælk, og det er vi ikke interesserede i, da det vil være yderst vanskeligt at afgøre, hvilke sundhedsmæssige konsekvenser det får at tillade en sænkning af EU's grænseværdier.

Derfor kan Socialdemokraterne ikke støtte dette beslutningsforslag.

(Kort bemærkning).

Henrik Vestergaard (V):

Tak til fru Lone Møller. Hvis jeg hørte rigtigt, så hørte jeg fru Lone Møller sige, at hun støttede kommissionen, altså beslutningsforslag nr. B 44.

Der står her, at kommissionen skal pege på områder, hvor en lempelse af standarden vil være sundheds- og miljømæssigt forsvarlig, samtidig med at den vil forbedre markedsadgangen.

Nu må vi jo antage, at EU's systemer fungerer, og der er jo heller ikke nogen af dem, som ellers godt kan gøre det i det internationale system, der har anfægtet nogen af de standarder her. Så vi må gå ud fra, at nogle af dem jo så er fastsat med udgangspunkt i forsigtighedsprincippet.

Nu støtter Socialdemokraterne så, at en kommission, som man nedsætter, skal pege på, hvor man kan lempe de her standarder. Hvad er det for et princip, den kommission skal arbejde efter, for det er jo ikke længere forsigtighedsprincippet?

(Kort bemærkning).

Lone Møller (S):

Nu kunne det jo godt være, at der var nogle områder, som man måske ikke i dagligdagen er opmærksom på, hvor tingene har udviklet sig.

Om det lige skal være en kommission? Det kunne måske også klares på en anden måde, men Socialdemokraterne er optaget af, at vi hele tiden er på forkant med, hvordan vi kan gøre det bedst muligt for ulandene uden selvfølgelig at omgå de regler, som vi selv har været med til at vedtage.

Kl. 16.50

(Kort bemærkning).

Henrik Vestergaard (V):

Jamen så spørger jeg lidt mere direkte: Støtter Socialdemokraterne stadig væk forsigtighedsprincippet i EU og brugen af det?

(Kort bemærkning).

Lone Møller (S):

Det gør Socialdemokratiet stadig væk, men dermed ikke sagt, at vi ikke stadig væk vil være med til at kigge på, om vi kan give ulandene nogle bedre muligheder.

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Jeg vil gerne spørge fru Lone Møller, om hun er enig i, at der ikke er nogen modsætning mellem at håndhæve forsigtighedsprincippet og så indføre et udviklingsprincip.

(Kort bemærkning).

Lone Møller (S):

Det kommer jo an på, om vi skal gå på kompromis med nogen af de standarder, som i dag er vigtige. Altså i hvert fald med hensyn til aflatoksiner, der er kræftfremkaldende, kan det godt være, det måske lyder rimeligt at sige, at det kun vil være én EU-borger, det går ud over.

Men for mit vedkommende mener jeg ikke, at vi skal lave politik på den måde, så derfor skal forsigtighedsprincippet selvfølgelig kædes sammen med det, og kan det gøres uden at gå på kompromis med standarderne, så er Socialdemokratiet med.

Christian H. Hansen (DF):

De tre beslutningsforslag skal vi i dag behandle samlet under et. Det overordnede, vi skal drøfte, er, om der er et fornuftigt forhold mellem på den ene side den sundhedsmæssige effekt af grænseværdierne og på den anden grænseværdiernes betydning for den internationale handel.

Grænseværdifastsættelsen foregår både i EU og også i det, som jo har været nævnt en masse gange heroppe, nemlig Codex Alimentarius, og her er det vist lidt over 160 lande, som deltager, samt en del interesseorganisationer. Forslagene sendes vist også ud i høring til medlemsstaterne og til en lang række af organisationerne.

Efter hvad jeg har fået oplyst, er en stillingtagen til de her standarder ikke noget, man sådan bare lige gør i løbet af 14 dage eller 1 uge. Vi taler faktisk i visse tilfælde om år, der kan gå, inden man kommer frem til en endelig beslutning.

Hvis det nu var, at man bare ville lave nogle handelsbarrierer for udviklingslandene, som der jo er lagt lidt op til i de her beslutningsforslag, ja, så var der jo ikke grund til, at man gik til bunds i det. Så var der ingen grund til, at man brugte nogle år. Så kunne man bare sige, at nu skal vi have fastsat en standard, således at vi er sikre på, at det bliver en handelsbarriere. Så ville man kunne klare det i løbet af ganske kort tid.

Allerede her synes jeg, at man sender et kraftigt signal om, at det faktisk ikke kun er det, der foregår. Hvis vi koncentrerer os lidt om EU-delen, hvor forslagsstillerne beskylder EU for på

nogle af områderne at have et højere beskyttelsesniveau end andre lande i det globale system, ja, så er jeg også lidt uforstående over for dette, da vi jo netop herhjemme, når vi har haft debatterne, faktisk nogle gange kommer ud for, at vi i Danmark ønsker, at vi kunne have nogle endnu højere standarder. Det drøfter vi jo nogle gange herhjemme og prøver nogle gange på at samle et folketingsflertal for, at nu skal vi have det. Nu vender man faktisk anklagen om og siger, at det er forfærdeligt, at EU gør det.

Jeg synes, at det her meget handler om forbrugerbeskyttelse, og forbrugerbeskyttelse er jo noget, som Dansk Folkeparti prioriterer særdeles højt. Jeg tror, at de fleste partier her er enige i det.

Når vi ser nærmere på beslutningsforslag nr. B 44, er der noget om antibiotika og anvendelsen af antibiotika. Når vi har haft debatter herhjemme om antibiotika, så har Dansk Folkeparti altid sagt, men jeg har altså også hørt SF indtil denne dag netop sige, at vi skulle mindske brugen af antibiotika så meget som overhovedet muligt.

Jeg forstår ikke den kovending, der er lagt op til her fra SF's side på det her område, men det er selvfølgelig ærligt nok at skifte holdning, og det er altså det, jeg mener vi ser i dag.

Når det er sagt, vil jeg også sige, at man i forbindelse med WTO har en aftale om sundheds- og plantesundhedsmæssige foranstaltninger. Det er den aftale, der skal være med til at sikre, at de nationale standarder ikke kommer til at blive misbrugt som et handelspolitisk middel, som forslagsstillerne er inde på at de bliver i dag.

Kl. 16.55

Jeg ved godt, at man i aftalen har en mulighed for at afvige lidt fra Codex Alimentarius, men det er min opfattelse, at der altså skal være nogle virkelig gode grunde til at man gør det. Der må ikke være tale om, at man fastsætter nogle standarder uden grundigt bevis og forklaring, så jeg forstår faktisk ikke den problematik, der er opriset i de tre beslutningsforslag, medmindre man synes, at det med grænseværdier alligevel ikke har den samme store betydning længere.

Om beslutningsforslag nr. B 122 må jeg sige, at når det forholder sig sådan, at man har det her i EU, og at alle andre medlemmer af WTO er forpligtede til at overholde denne her aftale om sundheds- og plantesundhedsmæssige foranstaltninger mod brugen af de her vilkårlige høje nationale standarder med det mål, at det skulle

være en direkte handelshindring, altså at man faktisk bruger dem som en stopklods, ja, så mener vi i Dansk Folkeparti, at man er sikret, og så behøver man ikke at lave yderligere foranstaltninger på området.

Beslutningsforslag nr. B 29 taler om grænseværdier for aflatoxiner, og der er jeg også helt uforstående over for de synspunkter, man kommer med, nemlig at man skulle arbejde for en svækkelse af beskyttelsesniveauet, lige så vel som jeg var det som tidligere nævnt over for antibiotikadelen.

Det her handler for Dansk Folkeparti om forbrugersikkerhed, og derfor kan vi ikke gå ind for, at forbrugernes sikkerhed faktisk bliver svækket, hvilket vi mener den vil blive med denne pakke lovforslag. Vi kan ikke støtte nogen af de tre fremsatte beslutningsforslag, og vi er egentlig lidt forurologet over, at SF er begyndt at svigte forbrugerne, men så må de, der er tilbage til at beskytte forbrugerne, sørge for, at vi virkelig kommer til at stå samlet, for vi skulle nødig komme ud i en situation, hvor der var nogle, der hoppede med på SF's vogn. Det ville være frygteligt for den danske forbruger.

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Anerkender hr. Christian H. Hansen, at der også er behov for forbrugerbeskyttelse i lande uden for Danmark, f.eks. i de mindst udviklede lande, eller er det i virkeligheden sådan, at hr. Christian H. Hansen mener, at bare man – måske – kan sikre ét liv ekstra i hele EU med dets over 300 millioner, så gør det ikke noget, hvis der går nogle forbrugere eller producenter tabt i den tredje verden? Er det den relativisme, der ligger i Dansk Folkepartis opfattelse af forbrugerbeskyttelse?

(Kort bemærkning).

Christian H. Hansen (DF):

Jeg kan godt forstå, når man har lavet nogle beslutningsforslag, som faktisk vil svække forbrugerne, at man så prøver at vende den den vej rundt.

Men det er sådan set ikke det, der er tilfældet. Vi synes da også, at forbrugerne i ulandene skal sikres, men skal det være på bekostning af, at vi faktisk gør det meget usikkert for de forbrugere, der er i Danmark, og for forbrugerne i EU?

Altså det handler jo ikke om, at vi ikke vil være med til at sikre forbrugerne i ulandene. Det handler om, at vi vil sikre de forbrugere, der er i

Danmark, og også forbrugerne samlet i EU. Det er jo også derfor, at man har de her tre organer, hvor man sidder og drøfter de her standarder.

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Nu bruger hr. Christian H. Hansen begrebet: meget usikkert for forbrugerne i EU.

Er hr. Christian H. Hansen enig i, at Verdensbanken vurderer, at det her handler om ét liv – ja, 0,7, men vi snakker jo kun hele liv – i EU pr. år?

Mener hr. Christian H. Hansen, at det er rimeligt at betegne det som meget betydningsfuldt; når man holder det op over for de potentielle skadevirkninger, det kan have for folk, der godt nok er ret usynlige for os, fordi de lever i den tredje verden under nogle elendige vilkår?

(Kort bemærkning).

Christian H. Hansen (DF):

Jeg anerkender selvfølgelig, at der ligger denne her udtalelse fra Verdensbanken. Det kan man ikke lade være med, man kan ikke stå op og sige, at det gør den ikke.

Men jeg må også sige, at jeg føler mig ikke sikker på, at den videnskabelige baggrund er et hundrede procent på plads omkring det, man er kommet frem til i Verdensbanken, og så længe den usikkerhed er der, mener jeg ikke, at det er ansvarligt over for hverken den danske forbruger eller for forbrugerne i EU overhovedet at gå ind og bruge det her på nuværende tidspunkt.

Vi mener, at når vi har Codex Alimentarius, som fastsætter nogle standarder, vi har EU, og vi har WTO-aftalen om sundheds- og plantemæssige sundhedsforanstaltninger, er det på nuværende tidspunkt det bedste sikkerhedsnet.

Kl. 17.00

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Fru Else Theill Sørensen som ordfører.

Else Theill Sørensen (KF):

Vi behandler her tre beslutningsforslag, som har det fælles sigte at gavne udviklingslandenes muligheder for produktion og for afsætning af deres varer. Det er et godt formål og et formål, som Det Konservative Folkeparti er helt enig i.

Men når vi kommer til midlerne, er vi slet ikke enige, og det undrer mig faktisk rigtig meget, at de forslag, vi her behandler, stammer fra SF. Men der er måske noget i dansk politik, jeg

ikke helt har forstået eller slet ikke har fulgt med i.

For af de midler, man vil bruge, er at slække EU's fælles grænseværdier for bl.a. aflatoxiner. Argumentet er ikke, at grænseværdierne i EU er for lave ud fra et sundhedsmæssigt synspunkt og ud fra et forsigtighedsprincip, men at de lave grænseværdier forhindrer ulandenes produkter i at komme ind på markedet. Det hensyn mener vi i Det Konservative Folkeparti ikke skal overtrumfe sundhedshensynene. Vejen frem må være at hjælpe ulandene til at leve op til de miljø- og sundhedskrav, vi stiller i EU og dermed i Danmark.

Spørgsmålene er så, om EU's grænseværdier faktisk forhindrer samhandelen, og lad mig igen tage udgangspunkt i aflatoxinerne. Så vidt jeg har fået oplyst, er importen af forarbejdede jordnødder fra Afrika steget markant i de senere år. Jeg tror faktisk, ministeren nævnte, at den var femdoblet, på trods af at EU har grænseværdier for aflatoxiner i forarbejdede nordjy... jordnødder – ja, nu kunne jeg godt klare de svære ord, men ikke det lette ord jordnødder. Der er i øvrigt ikke nogen grænseværdier i Codex Alimentarius for forarbejdede jordnødder. Med hensyn til uforarbejdede jordnødder er der til gengæld sket et fald i importen, men her er grænseværdierne faktisk ens i EU og i Codex.

Et andet konkret eksempel, der nævnes i B 44, er standarder for antibiotika i oksekød. Det anføres, og jeg citerer fra bemærkningerne:

Der findes ikke nogen studier af et minimumssikkerhedsniveau for rester af antibiotika.«

Jeg er forundret over, at SF åbenbart mener, at vi har for lave grænseværdier på det område, og at det skal dokumenteres, at det er nødvendigt med de lave grænseværdier. Det er ikke Det Konservative Folkepartis holdning, og noget tilsvarende gælder for bemærkningerne om bananer og pesticidrester.

Det Konservative Folkeparti mener som sagt, at vi frem for at hæve grænseværdierne og beskyttelsesniveauet skal arbejde på at hjælpe ulandene med at nå frem til at kunne leve op til de miljø- og sundhedskrav, vi stiller i EU og altså også i Danmark. Det Konservative Folkeparti kan derfor ikke støtte beslutningsforslagene.

(Kort bemærkning).

Mogens Nørgård Pedersen (KD):

Fru Else Theill Sørensen var ved at snuble over ordene, og jeg kunne jo ikke tænke andet, end at

fru Else Theill Sørensen mente forarbejdede nordjyder. Så var der måske flere, der kunne gå ind for forslaget – hvem ved?

Indimellem snakker vi om helheden i politikken og hensynet til forbrugerne og sundheden. Hvordan hænger det sammen med, at regeringen og dermed også De Konservative og fru Else Theill Sørensen vil hæve hastighedsgrænserne på motorvejene? Strider det ikke også imod forbrugersikkerhed?

(Kort bemærkning).

Else Theill Sørensen (KF):

Det kan da godt være, vi skal tage nordjyderne med, for de har jo så mange motorveje, og dem har vi ikke så mange af i Midt- og Vestjylland. Vi kan godt føre debatten derhen, for vi vil godt have nogle motorveje, og vi skal nok køre forsvarligt på dem, selv om hastigheden øges.

Jeg tror faktisk ikke, og det gør mit parti heller ikke, at de højere hastighedsgrænser vil gøre det mere usikkert at køre på motorvejene. Men spørgsmålet var vel egentlig foranlediget af mine nordjyder i stedet for jordnødder, så det er tilgivet.

Kl. 17.05

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Man fristes jo næsten til at fortsætte i det spor, for det vil i hvert fald fuldstændig afsløre, at denne totale afvisning fra regeringspartierne simpelt hen kun handler om at slippe for at skulle beskæftige sig med noget ubekvemt. Men jeg vil godt bede fru Else Theill Sørensen bekræfte, at i B 44 er der ikke noget forslag om, at grænseværdierne for antibiotika i oksekød skal ændres. Det vil jeg godt bede fru Else Theill Sørensen bekræfte.

(Kort bemærkning).

Else Theill Sørensen (KF):

Jeg kan i hvert fald bekræfte, at man sammenligner, hvor mange importindtægter ulandene går glip af, fordi vi har nogle regler for antibiotikarester i oksekød, og hvad man mister i ulandene. Det ville medføre en årlig forøgelse af eksportindtægterne på 3,5 mia. dollars, hvis man på internationalt niveau fulgte Codex Alimentarius i stedet for den standard, vi bruger. Det er det, der står i bemærkningerne.

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Det lignede jo næsten en indrømmelse, og lad mig så lige læse op, hvad der står inden da. Der står forskellige eksempler på ikketoldmæssige barrierer, og så er der nævnt tre eksempler, som er dokumenteret med tal fra Verdensbanken. Jeg kan forstå, at fru Else Theill Sørensen godt er klar over, at hun var ude over kanten, da hun påstod, at SF foreslår at ændre grænseværdierne i et forslag, som i øvrigt handler om at få nedsat en kommission, der skal belyse hele området.

(Kort bemærkning).

Else Theill Sørensen (KF):

Ja, det kan jeg da godt erkende, men der er altså nævnt tre eksempler på ikkehandelsmæssige barrierer, og hvis man skal have de barrierer væk, kan jeg altså ikke umiddelbart se andre muligheder, end at grænseværdierne ændres. Men det er da muligt, fru Anne Grete Holmsgaard ser andre muligheder.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Hr. Martin Lidegaard som ordfører.

Martin Lidegaard (RV):

Jeg vil gerne starte med at takke SF for at rejse denne meget vanskelige debat, som vi fra De Radikales side synes er meget relevant, for man lukker øjnene og benægter virkeligheden, hvis man påstår, at der ikke er en konflikt mellem to hensyn, som jeg sådan set tror at alle Folketingets partier gerne vil værne om, nemlig hensynet til fødevarerikigheden og hensynet til at bekæmpe verdens fattigdom.

Jeg er ikke enig med de ordførere, der har sagt, at de systemer, vi har i dag, går i infight med problemerne på tilfredsstillende vis. Sagen er jo, at selv om vi har WTO, og selv om vi har vores standarder i EU, er der stadig et valg tilbage for en handelspartner som EU, der er en meget stærk partner, når man har et stof, som man ved er giftigt. Derfor er det lovligt i henhold til WTO's regler at lave tekniske begrænsninger for, hvor meget man vil acceptere, men det er slet ikke det, der er til diskussion. Spørgsmålet er: Står farligheden mål med de ofre, politikken koster i den tredje verden?

Flere ordførere har været inde på, hvad der er mest rimeligt. Jeg skal nok vende tilbage til de konkrete forslag og redegøre for, hvordan jeg tolker dem.

Hvis det er sådan, at det vil koste ét menneskeliv i EU, skal det vejes op imod x antal menneskeliv i ulandene som følge af manglende økonomisk vækst og sultproblemer osv. Så har man en reel overvejelse at gøre sig, og man lukker øjnene, hvis man siger, at den konflikt ikke eksisterer, for det gør den. Spørgsmålet er bare: Hvad stiller man op med den, og hvad kan man gøre?

Jeg synes ikke umiddelbart, at alle de forslag, som SF er kommet med, er løsningen. Jeg synes selvfølgelig, det er helt oplagt, som flere ordførere også har været inde på, at der må ydes en aktiv støtte til ulandene med henblik på, at de kan nå op på den samme standard. Det er selvfølgelig det mest indlysende rigtige at gøre. Vi taler vel at mærke om de mindst udviklede lande, vil jeg gerne understrege; det er udgangspunktet.

Enhver, der har rejst i et sådant land, har vel taget en taxa eller noget lignende fra lufthavnen ind til byens såkaldte centrum, hvor der ligger fire bambushytter. Der er ikke noget industriområde, der er ikke nogen forarbejdningsfabrikker, der er ingenting, så at indføre de fødevarerstandarder, som vi kender i vores del af verden, er altså ikke noget, man bare lige gør. Det er en helt utrolig udfordring for nogle af de lande, ligesom det er en udfordring for dem at leve op til de internationale konventioner på forskellige områder. Det er ikke noget, man lige gør fra den ene dag til den anden, og derfor kan det ikke være løsningen i alle tilfælde. Sådan er det bare.

Kl. 17.10

Hvad kan vi mere gøre? Vi kan selvfølgelig sørge for, og det vil jeg nok hælde til, at der er en større kohærens, som det kaldes, mellem EU's politikker, for EU har faktisk en form for udviklingsprincip. Man har skrevet en formålserklæring om, at man skal hjælpe de fattigste lande, og man har indskrevet forskellige beføjelser, hvorefter der kan tages særlige handelshensyn osv. osv. Politikkerne er der sådan set, men det er rigtigt set af SF, at de ikke fungerer. Den sammenhæng mellem politikkerne, som burde være der, er der ikke, og spørgsmålet er derfor: Hvad kan vi gøre fra politisk hold for at sikre en større grad af synlighed af ulandenes problemer i disse sager?

Nu tager jeg beslutningsforslagene et efter et. Ideen om at indføre et udviklingsprincip mener jeg sådan set allerede ville være gennemført, hvis sammenhængen var der, hvis kohærens var der, men ord alene hjælper sådan set ikke.

B 29 om lempelse af grænseværdierne i EU for aflatoxiner i fødevarer kan jeg ikke umiddelbart støtte. Det skyldes dog udelukkende, at der er sået tvivl om, hvorvidt de rent faktisk har en stærkt forringende indflydelse på importen af jordnødder i Europa. Hvis det er sådan, at vi kan få en fuldstændig klar dokumentation for, at det koster en dramatisk forringet økonomisk vækst i ulandene, er jeg parat til at drøfte rimeligheden af at opretholde det beskyttelsesniveau. Men der er sået tvivl om det, og det fører mig til min tredje pointe.

Ordet kommission synes jeg lyder lidt voldsomt, men at der er brug for langt, langt mere kvalificeret dokumentation om virkningerne af alle de forskellige tiltag, vi gør her i Danmark og andre steder i EU, er helt indlysende. Vi havde en rigtig god bevilling til en undersøgelse, som handlede om WTO-reglernes betydning for ulandene. Det er faktisk det eneste sted i verden, hvor man har bedt et fødevarøkonomisk institut om at beregne konsekvenserne for ulandene af forskellige landbrugsordninger i EU og på WTO-plan, og det siger lidt om, hvor lidt der forskes i det område. Bevillingen er desværre blevet ophævet, men jeg vil sige, at jeg finder, det er langt det vigtigste at få dokumentationen på plads, så man kan føre den ind i de systemer, der allerede findes, og på den måde få lavet nogle afvejninger.

Hvis dokumentationen er der, og den er overbevisende, vil jeg godt vedstå, at der er tilfælde, hvor hensynet til ulandene for mig at se skal stå højer end hensynet til den europæiske forbruger, hvis vi er ude i marginalerne, sådan som SF antyder at vi er. Jeg føler mig bare ikke tilstrækkelig overbevist om det endnu, men principielt mener jeg godt, at man kan være i den situation.

Man kan sige, at jeg er sympatisk indstillet over for intentionerne i forslagene. Jeg synes måske ikke, det er de rigtige løsninger, SF har fundet frem til, men jeg kunne måske tænke mig at spørge ministeren, hvis hun har mulighed for at svare på det, om man overvejer at tage tråden op i regi af f.eks. Fødevarøkonomisk Institut. Det er nemlig et meget flot arbejde, instituttet har leveret over de sidste 2-3 år, det er helt enestående på europæisk plan, og jeg synes også, det virkelig er brugbart. Vi skal jo have hele diskussionen om den fremtidige udvikling, også i EU's landbrugsstøtte, så man burde overveje at fortsætte bevillingen og måske endda udvide den til nogle af de problemstillinger, som tages op her.

(Kort bemærkning).

Henrik Vestergaard (V):

Jeg vil kvittere over for hr. Lidegaard, for vi har jo sådan set også sagt, at problemkredsen er relevant, og at det er derfor, vi har interesseret os for den.

Jeg vil gerne spørge, om jeg hørte rigtigt, da hr. Martin Lidegaard sagde, at han er blevet usikker på bl.a. Verdensbankens antagelser, når det viser sig, at ensartede standarder pudsigt nok rent empirisk har ført til, at importen fra Afrika er faldet, mens den nærmest er eksploderet på de områder, hvor der er forskellige standarder. Der behøver ikke være nogen sammenhæng, men som Fødevarøkonomisk Institut netop har peget på, kunne vi måske tage som udgangspunkt, at hvis vi skal hjælpe udviklingslandene, skal det ske gennem markedsadgang, toldsatser, toldkvoter og direkte produktionsstøtte, som vi lidt tidligere i dag har afskaffet her i Danmark, mens vi først længere henne ad vejen skal kigge på de tekniske fødevarerstandarder.

(Kort bemærkning).

Martin Lidegaard (RV):

Det er fuldstændig korrekt, at Fødevarøkonomisk Institut har peget på, at toldbarriererne er det største problem for ulandene i dag. Det er jeg helt enig med hr. Henrik Vestergaard i, men jeg er ikke sikker på, at det er et enten-eller, så hvis man går ind for det ene, kan man ikke gå ind for det andet. Jeg tror, der ligger nogle komplekse problemer på området, som vi bliver nødt til at tage rimelig seriøst.

Kl. 17.15

Jeg vil gerne sige ganske ærligt, at jeg ikke skal gøre mig klog på, om det er Verdensbankens eller de andres tal, der er de rigtige. Jeg ved, vil jeg sige, af bitter erfaring, fordi jeg har arbejdet med det i nogle år, at man kan gøre handelstal op på mange forskellige måder alt efter kategorier og ting og sager, og jeg er ikke nok inde i den konkrete sag til at kunne foretage den vurdering.

Men jeg kunne godt tænke mig, at vi generelt blev klogere på, hvad miljøstandarderne på forskellige produkttyper – typisk landbrugsprodukter, som ulandene selv kan producere – rent faktisk betyder for deres eksportmuligheder. Det ved vi ikke meget om, og det er jo derfor, at Verdensbankens rapport, som har stået ret alene i debatten, har fået så stor vægt. Om det så er helt urimeligt, tør jeg ikke vurdere herfra.

(Kort bemærkning).

Henrik Vestergaard (V):

Nu er det jo sådan, at EU i ni ud af ti tilfælde har fuldstændig de samme standarder og grænseværdier, som findes i det internationale Codex-system, men hvis vi skal begynde at tale om at sænke grænseværdier til trods for, at vi jo egentlig har et system, hvorefter at man kan anklage de lande, der måtte bruge det som en teknisk handelshindring, kan vi så komme uden om det uden at gøre op med forsigtighedsprincippet, som jo er basis for de standarder, der er fastsat? Og hvordan hænger det sammen med De Radikales tidligere opbakning, for sådan som jeg kan se tilbage, gik den jo netop på fødevarerordningen, og at det er et grundlæggende princip i europæisk fødevarerpolitik.

(Kort bemærkning).

Martin Lidegaard (RV):

Nu er jeg ikke helt sikker på, at jeg forstår hr. Vestergaards meget direkte kobling til forsigtighedsprincippet, for tilfældet med aflatoksiner har jo ikke noget med forsigtighedsprincippet at gøre. Der har vi en dokumenteret risiko. Det ved vi. Vi erkender den. Jeg erkender den.

Nu tager jeg diskussionen principielt her, for ingen af os, synes jeg, kender nok til fakta til at kunne drage en endelig konklusion på det, men principielt kunne jeg godt forestille mig en situation, hvor der – selv om der er en kendt og dokumenteret risiko i Europa ved en mindre hævnning af tærskelen – er en endnu større, om jeg så må sige, risiko for menneskeliv i ulandene, ved at de ikke kan afsætte deres varer. Den situation mener jeg principielt godt man kan stå i, også selv om man overholder alle standarder og regler osv. Det synes jeg ikke umiddelbart har noget med forsigtighedsprincippet at gøre.

Det er i øvrigt meget vanskeligt at få lov til at komme igennem med i WTO-regi, det ved vi jo fra hormonsagen osv.; hvis ikke vi kan dokumentere, at der er noget, så er det altså svært at komme. Så jeg taler om den situation, hvor man, selv om man i og for sig følger alle internationale regler, måske stadig væk har et hensyn at tage. Det står i hvert fald i EU-traktaterne og i alle de fine erklæringer, at der også er et hensyn at tage til fattigdomsbekæmpelsen.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Det, der gør, at jeg på dette fremskredne tidspunkt finder det nødvendigt at stille et spørgs-

mål, er den, synes jeg, forhåbentlig uovervejede helt generelle formulering, at vi skal til at handle med menneskeliv. Det etiske princip, som hr. Martin Lidegaard formulerer, at vi godt kan ofre nogle menneskeliv i Vesteuropa, hvis vi derved kunne redde et eller andet større antal et andet sted. Er det ikke etisk set et skræpligt at komme ind på? Og i så fald hvor mange menneskeliv? Fru Anne Grete Holmsgaard vil ofre ét. Jeg ved ikke, hvor mange hr. Martin Lidegaard vil ofre. Hvor går grænsen?

Jeg spørger, fordi det er en helt forkvaklet debat, vi er kommet ind på. Jeg troede, at vi alle sammen var enige om, at vi skal frem mod stadig højere standarder for miljø og sundhed. Jeg tror endda, at det står i EU-traktaten. Jeg har altid hævdet, at når det kom til stykket, mente EU det ikke alvorligt, men det står dog i traktaten. Det vil jeg godt spørge hr. Lidegaard, om han ikke er enig i.

(Kort bemærkning).

Martin Lidegaard (RV):

Indledningsvis vil jeg gerne kvittere for hr. Keld Albrechtsens skamros af EU's miljøsystemer, som har været den røde tråd i debatten i dag. Det er sjældent, man har chancen for i den grad at sole sig i så meget EU-ros fra Enhedslistens side, så det glæder jeg mig over. Det vil vi vide også at tage op senere, når vi får lejlighed til at diskutere dette spørgsmål mere indgående.

Men så vil jeg gerne svare på hr. Albrechtsens spørgsmål. Jeg synes egentlig også, det er ubehageligt. Jeg synes faktisk, det er ubehageligt at leve i en verden, hvor der dør 30.000 børn af sult hver dag – ikke på grund af EU's tærskelværdier alene – men jeg synes, det er endnu mere ubehageligt, hvis man ligesom fraskriver sig eller ikke vil kendes ved, at der kan være nogle ubehagelige valg at træffe her.

Jeg ønsker ikke at gøre det op i to eller tre menneskeliv og sådan og sådan, for det er jo risici, vi snakker om, men jeg synes da omvendt, at det er mærkeligt at sige, jamen uha, det er ikke rart at snakke om, at det her faktisk kan gå ud over nogle mennesker i et uland, og der kan også dø nogle dér, der kan sikkert også dø nogle europæere. Puha, lad os ikke snakke om det, for det er uetisk at snakke om, at det handler om menneskeliv.

Kl. 17.20

Men det handler om menneskeliv i Europa og i ulandene i nogle tilfælde. Og ja, som jeg startede med at sige, i alle de tilfælde hvor man kan få

tingene til at harmonere, hvor man kan indføre de højere standarder i ulandene, er det selvfølgelig indlysende det eneste rigtige. Jeg siger bare også, at hvis man kender til virkeligheden i nogle af de ulande, så kan man spørge, hvad der kommer først: de højere standarder eller udviklingen?

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jamen så må jeg bare sige til hr. Martin Lidegaard, at jeg håber, vi kan diskutere os frem til en holdbar, etisk konklusion på det her. For det er jo ret væsentligt trods alt.

Hvis vi bevæger os ind i en diskussion, hvor vi accepterer et tema, der hedder, at vi må indstille os på, at vi skal ofre nogle menneskeliv, så synes jeg simpelt hen, vi er inde på et vildspor. Vi skal hjælpe med til at løse ulandenes problemer og markedsadgang osv., det skal vi, men aldrig på bekostning af vores eget beskyttelsesniveau, som vi alle sammen har forpligtet os til skal være stadig højere.

Jeg stillede faktisk hr. Martin Lidegaard det spørgsmål, om han er enig i, at det, der er vores politiske opgave her i Folketinget, er at sikre et stadig højere beskyttelsesniveau på miljø og sundhed, aldrig et lavere, men et stadig højere. Og hr. Lidegaard ved jo godt, hvem der ville have fordel, hvis vi slækkede på standarden. Det ville de store selskaber, de store amerikanske frugtkompagnier, gensplejningselskaber. De høster gevinsten. Det er jo ikke de fattige mennesker, der høster gevinsten.

(Kort bemærkning).

Martin Lidegaard (RV):

Nu skal man nok vare sig for så kraftige generaliseringer som dem, hr. Keld Albrechtsen er ude i her i sidste omgang.

Hvis vi nu starter med den etiske fordring, så vil jeg gerne sige, hvis det er det, hr. Keld Albrechtsen fisker efter, at selvfølgelig er målet for Det Radikale Venstre og for mig, at der ikke skal gå noget menneskeliv tabt noget som helst sted i verden. Det tror jeg det vil være for alle politikere i denne her Folketingssal.

Men jeg vil stadig holde fast i, at det ikke fritager os fra at vurdere, hvordan vi hurtigst nærmer os den målsætning. Jeg vil sige det på den måde, at der skal arbejdes mest effektivt for den.

Dernæst bliver jeg spurgt, om det er et mål for Det Radikale Venstre at forhøje standarderne så meget som muligt uanset hvad. Det tror jeg

egentlig ikke jeg kan skrive under på det er. Jeg tror, at vi nogle gange er i en afvejning af, hvad der er de økonomiske konsekvenser og de kvalitetsmæssige konsekvenser for den sags skyld.

Jeg skulle hilse og sige, at nogle af de produkter, der er mest sterile og hygiejnemæssigt rigtige osv., jo også nogle gange er forholdsvis kedelige, hvorimod noget, der ikke er særligt hygiejnisk, godt kan smage fantastisk osv. Der er en masse hensyn at tage. Det er jo en balance.

Men vi, og det vil hr. Keld Albrechtsen vide, er selvfølgelig meget optaget af, at standarderne ligger højt i forhold til sundhed. Det skal de selvfølgelig. Men om det er det eneste parameter, man ligesom vurderer og siger, at det bare skal op, op, op, op, op uanset hvad? Jeg tror ikke, at vi tænker så, nu vil jeg ikke sige firkanter, for det ville være uhøfligt over for hr. Keld Albrechtsen, det ville ligge mig fjernt. Men vi tænker ikke så enstrenget.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Hr. Keld Albrechtsen som ordfører.

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg må sige, jeg synes, det her har været en overraskende debat, fordi partier som Det Radikale Venstre og SF jo er partier, som Enhedslisten har et tæt samarbejde med, når det gælder miljø og sundhed, og som vi normalt også kan nå til enighed med om væsentlige spørgsmål, især når det gælder om f.eks. at forsøge på at samle et flertal i Folketinget for at få grebet ind over for et konkret giftstof, reducere tobaksskadelighed og alt muligt. Alle disse sager, alle kender dem jo. Anvendelse af EU's miljøgaranti til at forhindre nitritter i fødevarer og alt muligt.

Den tankegang, at vi nu pludselig skulle vende det på hovedet og sige, at vi skulle til at sænke standarder, må jeg indrømme er mig så fremmed. Det var også derfor, jeg stillede spørgsmål til hr. Martin Lidegaard. Det er en alt for stor kolbøtte for mig, må jeg sige. Der kan jeg simpelt hen ikke være med.

Kl. 17.35

Hr. Martin Lidegaard kan ikke engang svare klart på mit spørgsmål om, om han er enig i, at vores forpligtelse er at gennemføre et stadig højere beskyttelsesniveau. Selvfølgelig for alle mennesker på kloden både i ulandene og i vores egne europæiske lande og her i Danmark, selvfølgelig for alle mennesker på kloden. Det gør man ikke ved at begynde at sænke standarder.

Det gør man ved at tvinge alle til at hæve deres standarder.

Og hvem er de eneste, der har fordel af, at vi sænker standarder? Det bliver aldrig de fattige i ulandene, der får fordel af, at vi sænker standarder. Det bliver de selskaber, der så kan producere med lavere omkostninger. Man kan da ikke forestille sig, at de vil levere den gevinst videre til de fattige bønder eller til danske forbrugere eller til nogen som helst andre end sig selv. Det ville i hvert fald være nyt for de selskaber, det er ikke set før.

Undskyld, jeg siger det, men derfor er hele tankegangen med at begynde at sænke standarder et vildskud. Derfor er det en overraskende debat, når jeg i dag må erklære mig enig med partier, som vi ellers i konkret handling har haft for nu at sige det mildt meget vanskeligt ved at få op af stolene, når vi har haft konkrete sager med konkrete stoffer, i, at vi ikke kan fravige forsigtighedsprincippet. Det kan vi altså ikke.

Jeg synes, fru Lone Møller formulerede det fuldstændig præcist: Vi skal hjælpe ulandene, men aldrig på bekostning af miljø og sundhed hverken i vores eget land, i EU eller i ulande, aldrig på bekostning af miljø og sundhed.

Så kan der være situationer, hvor man kan komme og sige, at en bestemt standard medfører nogle problemer, som det også gjorde for vores egne økologiske landmænd netop med aflatoxin. De fik at vide, at standarden skulle forbedres. Det voldte nogle praktiske problemer, men de praktiske problemer blev løst, således at de i dag producerer under overholdelse af de grænseværdier, som SF nu vil sænke.

Hvorfor skulle ulandene ikke også foretage den samme forbedring i deres produktionsmetoder? Det er der ingen gyldige argumenter for at de ikke skulle. Skulle vi have en udviklingsproces i ulandene, der gik ud på, at de skulle gennemløbe de samme miljø- og sundhedsproblemer, som vi andre har været igennem? Nej, de skal springe den fase over og gå direkte til et højt beskyttelsesniveau.

Hr. Martin Lidegaard ryster på hovedet, fordi han ved, at det volder nogle vanskeligheder. Det vil jeg heller ikke bestride. Selvfølgelig volder det nogle vanskeligheder. Det er derfor, vi har ulandsbistand. Det er også derfor, vi er enige om, at der skal åbnes for import, ved at en lang række restriktioner skal fjernes.

Derfor er vi også positive over for tankegangen i SF's forslag om, at vi kan have en sådan kommission. Det vil vi gerne have. Vi vil gerne

have, at det bliver vurderet, om der er nogle af vores handelsforhold, der reelt ikke handler om beskyttelse af sundhed og miljø, men som er listige påfund opfundet af firmaer eller andre med henblik på at beskytte danske eller europæiske producenter på bekostning af ulandenes producenter med usaglige grunde. Det vil vi da gerne være med til at undersøge en ekstra gang.

Derfor har vi ikke nødvendigvis noget imod et udviklingsprincip og en kommission, men det skal bare udformes sådan, at det står med lysende flammeskrift som indledning til hele arbejdet: Aldrig på bekostning af miljø og sundhed, aldrig gennem sænkning af vores miljø- og sundhedsstandarder.

Hvad angår menneskeliv vil jeg simpelt hen fraråde, at man kører videre ind i den debat, for selvfølgelig medfører sænkning af standarder en øget sundhedsrisiko. Jeg kan godt huske, hvor mange gange jeg har siddet i Folketingets Europaudvalg og med fuld støtte fra SF's og Det Radikale Venstres medlemmer af samme udvalg forklaret, hvordan vi skal se på summen af giftvirkningen i forskellige stoffer, den additive effekt og alt muligt.

Kl. 17.30

Hvis jeg nu tilsluttede mig, at man svækker beskyttelsen mod aflatoxiner, hvordan ville min situation så være, næste gang jeg sagde til ministeren på et udvalgsmøde: Nu skal ministeren tage ned i EU og sige, at det her vil vi ikke finde os i; det stof vil vi ikke have ind over vore grænser, fordi det er for giftigt, fordi det virker sammen med andre stoffer, og fordi tingene skal ses i en helhed osv. osv.? Jeg ville være ude på en glidebane, hvor jeg ville stå uden argumenter.

Derfor har jeg også tilladt mig at holde denne måske lidt for lange tale. Der er godt nok forlænget taletid, men det er jo ikke en pligt, men jeg har altså gjort det, fordi jeg synes, der står nogle principper på spil. Det er selvfølgelig også af omsorg for de partier, jeg normalt samarbejder med om disse ting, for jeg ville hade tanken om, at de blev ledt på vildspor i spørgsmål om netop miljø og sundhed.

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Jeg vil sådan set anmode hr. Keld Albrechtsen om at om dirigere sin omsorg for SF og Det Radikale Venstre til en anden del af verden.

Det var en meget, meget, meget principiel tale, hr. Keld Albrechtsen holdt. Det var en af den type taler, der friholder en fra at forholde sig til

verdens virkelige problemer, og jeg vil gerne spørge, om hr. Keld Albrechtsen virkelig mener helt alvorligt, at selv der, hvor man kan påvise, at standarden kun har marginal positiv betydning for borgerne i EU, er hr. Albrechtsen i virkelighedens verden villig til at lade det få forrang frem for de omfattende negative konsekvenser, det kan have for befolkningerne i de mindst udviklede lande. Det er jo realiteten i det.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Mit svar er, at hvis der er en risiko, skal vi anvende forsigtighedsprincippet, og forsigtighedsprincippet tilsiger høje standarder og aldrig sænkning. Så enkelt er svaret vel i virkeligheden.

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Nu er forsigtighedsprincippet i virkeligheden blevet skamredet utrolig meget i dag af mange ordførere, så jeg vil gerne have hr. Keld Albrechtsen til at forklare mig, hvad forsigtighedsprincippet egentlig går ud på. Der er sagt eventyrlig meget sludder om det, så nu vil jeg gerne høre af hestens egen mule, hvordan hr. Keld Albrechtsen egentlig udlægger forsigtighedsprincippet.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Nu ved fru Anne Grete Holmsgaard jo godt, at man ikke skal stå her på talerstolen og begive sig ud i et forsøg på en videnskabelig definition af et princip, som vi må anmode juristerne om at komme med et notat om. Vi kan bede ministeren om at sørge for det, for jeg synes også, det er interessant, men jeg vil ikke selv begive mig ud i det.

I den almindelige folkelige forståelse tror jeg, det er sådan, at hvis det siges, at et stof er giftigt og kan medføre kræftisiko, skal vi så vidt muligt overhovedet ikke bruge det og i hvert fald ikke bruge det mere, end at det kan begrænses rent teknisk. Jeg har forstået, at det er nogenlunde den måde, princippet er anvendt på i forbindelse med de konkrete grænseværdier, der gælder i EU, og jeg er faktisk enig i det, som EU har gjort på det område.

Det er bestemt ikke på alle områder, jeg er enig med EU, for EU tilsidesætter forsigtigheds-

princippet mange gange. Der er mange gange, hvor jeg har hørt de store selskaber bruge nøjagtig den samme argumentation som fru Anne Grete Holmsgaard: Jamen der er jo lidt tvivl, og behøver vi nu tage hensyn til det, og hvad med de økonomiske gevinster osv. osv.? Men den køber jeg altså ikke. Jeg er fuldstændig doktrinær, når det gælder forsigtighedsprincippet. Det må ikke fraviges, færdig, punktum, basta!

(Kort bemærkning).

Martin Lidegaard (RV):

Jeg synes også, der er grund til at tage en diskussion om forsigtighedsprincippet og hvad man egentlig forstår ved det, men jeg kan i hvert fald sige for mit eget vedkommende, at jeg forstår forsigtighedsprincippet sådan, at selv om man ikke har et fuldt videnskabeligt belæg for, at et stof er farligt, forbyder man det alligevel.

Kl. 17.35

Hvis det er så doktrinært for hr. Keld Albrechtsen, kunne det da være, at vi skulle have en drøftelse af det, for det kan jo få stor betydning for hr. Keld Albrechtsens politik på alle mulige andre områder, at forsigtighedsprincippet ligesom står over alt andet – over økonomisk udvikling, over kvalitet, over hvad som helst. Forsigtighedsprincippet er det, der styrer Enhedslistens politik.

Jeg må sige, at nogle gange kan jeg blive misundelig over ikke at tilhøre et parti, der i og for sig har så meget styr på verden, at man kan ændre den. Man kan tage ned til Tanzania, hvor 90 pct. af befolkningen bor på landet og stort set ikke har til dagen og vejen, og indføre fuldstændig de samme standarder, som findes i EU. De kan springe til med det samme, der er ingen grund til, at de skal igennem hele den udvikling, vi har været igennem, for at kunne levere den rigtige standard.

Jeg har nogle spørgsmål. Punkt 1: Er det ikke rigtigt forstået, at forslagene trods alt er beregnet på de mindst udviklede lande og ikke på de multinationale selskaber? Punkt 2: Er det ikke rigtigt, at udvikling og standarder og muligheden for at opfylde standarder følges ad? Man kan da ikke lave standarder, før man har haft en økonomisk udvikling, og hvordan får man den, hvis man ikke må eksportere? Og punkt 3: Går hr. Keld Albrechtsen ind for øget dokumentation på dette område?

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg tror faktisk, det er positivt forkert at antage, at man ikke kan have udvikling uden at gå ind for høje standarder fra starten. Det tror jeg faktisk er positivt forkert.

Jeg tror faktisk, det ville være en kolossal fejltagelse, hvis vi rådede udviklingslandene til at starte en industriel opbygning på lave standarder. Den periode i industrialismens udvikling skal de springe over, for hvorfor skulle de gentage vores fejl og få de samme folkesygdomme osv., som vi er plaget af? Det ville da være helt idiotisk af ulandene, og det tror jeg heller ikke de har tænkt sig.

Jeg har snakket med mange mennesker fra ulandene, som har fortalt om, hvordan de har sagt nej til bestemte produktioner, som store selskaber ønskede at sætte i gang, fordi de troede, at de kunne slippe af sted med hvad som helst, bare fordi det var et uland. Men i ulandene er der også en miljøbevidsthed, og den skal vi styrke. Vi skal ikke styrke et synspunkt om, at der skal produceres på bekostning af miljøet, fordi omkostningerne er lavere, og i øvrigt kan problemet ikke isoleres til de fattigste ulande, for det handler jo om en generel sænkning af standarderne, i hvert fald forslaget om sænkning af standarden for aflatoxin.

(Kort bemærkning).

Martin Lidegaard (RV):

Jeg kunne godt tænke mig at gentage mit spørgsmål: Synes hr. Keld Albrechtsen, der kunne være grund til at fremskaffe en øget dokumentation på området med henblik på rent faktisk at kortlægge konsekvenserne for ulandene? Det er jo ikke altid sådan, at de farlige stoffer tilføres i form af pesticider eller den slags.

Helt typisk er de produkter, som de mindst udviklede lande har mulighed for at eksportere, ganske simple landbrugsprodukter, og man ikke er nået så langt med forædlingen, at man kan frasortere alle de skadelige ting. Nu ved jeg jo, at hr. Keld Albrechtsen er meget imod bioteknologisk udvikling, i hvert fald hvis der er gensplejsning med i billedet, så det kan de heller ikke benytte sig af. Men hvad skal vi så gøre med de ulande, hvor problemet er, at det skadelige middel, man sprøjter med, er et led i landbrugets traditioner, som man ikke lige kan komme af med?

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

En lang række ulande er faktisk modstandere af gensplejsning og vil ikke have det ind over deres grænser.

Hr. Martin Lidegaard har lige sammen med mig været i Mexico med Miljø- og Planlægningsudvalget, og vi har set, hvordan de står i problemer til halsen på grund af spredning af gmo fra USA. De allerfleste mexicanere vil bare ikke have det, uanset om man prædiker nok så meget for dem om, at de måske kunne få en økonomisk gevinst ved at skifte afgrøder. De vil bare ikke have det.

Der er en kæmpestor miljøbevidsthed i en række ulande, især i Latinamerika vil jeg påpege, og vi skal da ikke tilskynde dem til at smutte over, hvor gærdet er lavest, sådan som vi selv gjorde. Vi skal tværtimod tilskynde dem til at søge høje standarder, også af den grund, at hvis de vil eksportere til Vesteuropa er det vigtigt, at deres produkter står højt i anseelse hos forbrugerne, og at forbrugerne ikke med god grund kan have mistanke om, at det er noget, der er fuldt af gift.

Ulandene skal kunne dokumentere, at deres produkter er gode, for ellers kan de ikke få dem solgt. Jeg ved, at hr. Martin Lidegaard f.eks. går ind for produktion af og støtte til bæredygtige bananer, og det er et typisk eksempel på, hvordan man kan bane sig vej til markedet. Man vil aldrig kunne gøre det ved at sælge elendige produkter med gift i.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Så er det næste ordfører.

Kl. 17.40

Mogens Nørgård Pedersen (KD):

Kristendemokraterne kan være enige i, at hensynet til udviklingslandene gør, at EU's love og regler skal konsekvensvurderes. Det er dog lidt interessant læsning for en Kristendemokrat, når der står:

»... de standarder, EU har vedtaget på fødevarer-, sundheds- og miljøområdet, forhindrer udviklingslandene i at eksportere deres produkter til EU-landene. I adskillige tilfælde har EU fastlagt langt strengere standarder end fastsat i Codex Alimentarius.«

Det er godt, man ikke hedder sådan noget, men det betyder altså det internationale standardiseringsorgan. Vi har fået at vide i dag, at vi

skal lade være med at bruge fremmedord, så jeg siger det internationale standardiseringsorgan.

Det interessante er ikke indholdet af forslagene, men forslagsstillerne. Uden at være alt for bagklog må jeg sige, at vi Kristendemokrater har adskillige gange i en del år påpeget problemerne med en række af de grænseværdier, EU har fastsat af sundhedshensyn m.v., set i forhold til de indirekte og langt værre omkostninger, de forvolder andre steder på jordkloden. Vi har aldrig fået megen opmærksomhed for den holdning, men det er da herligt, at andre af Folketingets partier efterhånden har opdaget det og nu også vil gøre noget ved det.

De mål og krav, vi opstiller, må og skal altid overvejes. Konsekvenserne af dem skal ligeledes overvejes, ikke mindst de afledte konsekvenser, som i skæret af bæredygtighedstanken og forsigtighedsprincippet ikke altid kommer frem for det blotte øje.

For god ordens skyld skal jeg understrege, at Kristendemokraterne naturligvis ønsker så høje grænseværdier som muligt af hensyn til miljøet og borgernes sundhed i EU. Men et menneskeliv er altså et menneskeliv, uanset om man bor i Tyskland eller i Tchad, og derfor er det helt principielt vigtigt at sikre nogle grænseværdier i EU, der sikrer liv og sundhed for et størst muligt antal mennesker.

Kristendemokraterne kan derfor støtte de forslag, som SF har fremsat, om end jeg godt kan komme lidt i tvivl efter at have hørt ministeren tale om, hvordan det rent faglige og saglige hænger sammen med den praktiske virkelighed. Vi er utrolig glade for, at Folketinget kan behandle de tre beslutningsforslag i dag og sætte fokus på det dilemma, som findes. Det er jo ikke bare det ene eller det andet, der ligger i virkeligheden er dilemma, og jeg synes, det er godt, at vi tager fat på det

Fjerde næstformand (Margrete Auken):
Så er det ordføreren for forslagsstillerne.

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Jeg vil gerne starte med at sige tak til de partier, der har støttet enten alle eller nogle af forslagene. Det gælder Socialdemokratiet, der støtter de to af forslagene, men ikke forslaget om aflatoxiner, og det gælder Det Radikale Venstre, der som udgangspunkt faktisk støttede alle tre forslag eller i hvert fald principperne i dem, men også fremhævede, at der i løbet af debatten i dag var sat spørgsmålstegn ved, om konsekvenserne af

grænseværdierne for aflatoxiner også er så negative i virkelighedens verden som de konsekvenser, Verdensbanken i sin tid påpegede, da den efter at have studeret en lang række afrikanske lande i en 10-års-periode udgav en rapport i 2001.

Jeg skal også sige tak til hr. Mogens Nørgård Pedersen. Jeg kan godt forstå, at det måske opleves lidt urimeligt, hvis man selv synes, at man har sagt tingene mange gange, men aldrig har kunnet få ørenlyd for dem. Men sådan er verden jo ofte, og jeg kunne i hvert fald forstå på hr. Mogens Nørgård Pedersen, at der var oprigtig og fuld støtte til forslagen.

Kl. 17.45

I øvrigt må jeg sige om debatten, at der er blevet sagt meget sludder især om forsigtighedsprincippet, og prisen i sludder tog hr. Keld Albrechtsen faktisk, for det gik op for mig, at hr. Keld Albrechtsen, som ellers har siddet herinde i rigtig mange år og haft meget med miljøet at gøre, simpelt hen ikke har forstået, hvad forsigtighedsprincippet går ud på. Det er selvfølgelig hamrende ærgerligt, men når man ikke har forstået det, så kan jeg også godt forstå, at man skylder i alle retninger og dermed også kommer til at sige noget, der i virkeligheden er decideret forkert.

Nu er hr. Keld Albrechtsen ikke den eneste, der har været i gang med at få brugt forsigtighedsprincippet som en rambuk for at få fremstillet SF som et parti, der bare ønsker lavere standarder. Det er der sådan set ret mange ordførere, der har. Jeg kan jo godt forstå, at det er sådan lidt smart, for det klinger jo nok meget godt med det ry og den historie, SF har som en ivrig fortæller og kæmper for forsigtighedsprincippet, at prøve at få det her fremstillet, som om SF ønsker at undergrave forsigtighedsprincippet. Men der er jo faktisk overhovedet ikke noget i de her forslag, der går på at undergrave forsigtighedsprincippet.

Der er heller ikke noget i de her forslag, der overhovedet går på, at vi ønsker lavere grænseværdier. Hvad er det egentlig, vi foreslår i vores forslag om et udviklingsprincip som et supplement til forsigtighedsprincippet? Ja, det, vi foreslår, er, at man faktisk skal se ud i verden, blive mere bevidst om og vurdere rigtigt eller mere grundigt, om der er fødevarerstandarder eller miljøstandarder, der i realiteternes verden fungerer som tekniske handelshindringer.

Vi beskriver så tre scenarier i det beslutningsforslag, der handler om udviklingsprincippet.

Det første scenario er det, hvor der ikke er nogen proportionalitet, med de fordele, vi opnår her i EU, og de ulemper eller skadevirkninger, vi gennem vore standarder pådrager ulandene. Her har vi som eksempel brugt aflatoksiner. Det vil jeg komme tilbage til senere. Her siger vi, at hvis der er tale om, at standarder og stramminger af standarder i EU har fuldstændig marginal positiv konsekvens for sundhed eller miljø og man samtidig har en situation, hvor man påfører ulandene alvorlige skader for deres mulighed for at etablere en selvstændig økonomi, et selvstændigt produktionsapparat, en eksportindtægt, ja, så mener vi faktisk, at her må vi give afkald på en sådan stramning af standarderne.

Det andet scenario er der, hvor man kan sige, at strammingerne vil føre til en forbedring af sundhed eller miljø, og hvor man samtidig har en situation, hvor det også vil skade ulandenes mulighed for at have en ordentlig økonomi. Her er vores konklusion, at her skal vi naturligvis have en stramning af standarderne, men vi skal samtidig sætte midler af, så vi kan hjælpe ulandene med at leve op til de her standarder.

Det er jo ikke så enkelt, som det kunne lyde under noget af denne her debat, at de bare kan klage til WTO, hvis de synes, at det her er, ligner eller lugter af en teknisk handelshindring. Vi ved jo alle sammen, der sidder herinde, at der er stærke og der er svage parter i WTO, og vi ved godt, hvem de svage parter er.

Vi ved også, at det kræver meget af ulandene i realiteternes verden at leve op til de her standarder. Det kræver kontrolapparater; det kræver, at man har folk, der er uddannet til at håndtere et kontrolsystem; det kræver laboratorier; det kræver i det hele taget nogle processer undervejs fra fødevarerproduktion over transport, opbevaring, tørring, og hvad der nu ellers er tale om.

Kl. 17.50

Så vidt jeg kunne forstå, er Danmark bidrager til nogle af de trustfonde, der hjælper. Danmark har bidraget i Vietnam; det er jeg fuldt på det rene med. Sagen er bare, at hvis det her virkelig skal lykkes, så skal man altså være indstillet på at ville yde denne indsats, som jo koster penge, koster tid, koster indsats, for ellers er det jo mundsvejr.

Det tredje scenario, vi stiller op, er det scenario, hvor en skærpet standard i EU er godt for sundhed og miljø i EU og ikke har nogen påviselige negative konsekvenser for ulandene, og der er selvfølgelig ikke noget problem.

Hvad er det så, vi siger? Ja, det, vi siger, er, at i de tilfælde, og det er muligvis de færreste, men i virkeligheden må vi jo erkende, at det her er ret dårligt belyst, men det er formentlig de færreste, hvor man kan sige, at der er en marginal gevinst på sundhed og miljø i EU, men alvorlige skadevirkninger for ulandene, ja, der må vi vise os villige til at sige, at vi ikke henter denne her marginale gevinst hjem på bekostning af, at ulandene får en reel mulighed for at opbygge deres egen selvstændige økonomi.

Det er vores grundlæggende holdning, at tekniske handelshindringer skal bekæmpes, men det er også vores grundlæggende holdning, at ulandsbistand må ses i sammenhæng med tekniske handelshindringer og hele WTO-systemet.

Det er ikke hæderligt og reelt, hvis vi lukker øjnene for, at vi med den ene hånd godt nok åbent og med øjnene åbne giver støtte, men med den anden i virkeligheden undergraver ulandenes muligheder for at opbygge en selvstændig økonomi. Det langsigtede mål er jo ikke at blive ved med at yde ulandsbistand, det langsigtede mål er jo, at verdens fattige lande skal have mulighed for at komme op på et niveau, hvor de har deres egen selvstændige økonomi. Det er ofte så let, når man står i den rige verden og i øvrigt har haft mange år til det her og ikke har haft nogen modstandere, som bekæmpede en, hverken med toldbarrierer, med eksportsubsidier eller med tekniske handelshindringer, men det er jo netop det, der er situationen for landene i den tredje verden og alvorligst for de mindst udviklede lande, som jo stort set dækker hele Afrika, hvor situationen er ganske aldeles alvorlig.

Jamen man kan klage til WTO, jeg tror, ministeren sagde det, og hr. Henrik Vestergaard sagde det også. Ja, man kan klage, men sagen er jo, at vi heller ikke i det her land overhovedet endnu har vist reel vilje til at sikre, at en sådan klage er en reel mulighed for at forandre tingene.

Det er jo stadig væk sådan, at i WTO-systemet opererer der ligesom alle mulige andre steder stærke lobbyorganisationer, det er stadig væk den riges ret over den fattiges, og det mener vi i SF at man skal se i øjnene.

Vi mener også, at man skal se i øjnene, at et liv i Danmark, i Belgien, i Frankrig eller i Italien ikke er mere værd end et liv i Somalia, i Bangladesh, i Ghana, eller i hvilket land vi nu kan tage frem. Vi ønsker ikke at sætte en forskellig værdi på det.

Med hensyn til forslaget om aflatoksiner, som jeg sagde før jeg ville vende tilbage til, mener

jeg, at det er en skamridning overhovedet at anvende en diskussion om forsigtighedsprincippet og blande den ind i det her. Det er videnskabeligt påvist, at aflatoxiner er giftige. Det er også videnskabeligt påvist, at der er en sammenhæng mellem aflatoxiner og leverkræft.

Dermed snakker vi ikke længere om forsigtighedsprincippet, for forsigtighedsprincippet er det princip, hvor man siger, at vi har en begrundet formodning om, at noget er sundhedsskadeligt eller skadeligt for miljøet, men vi kan faktisk ikke videnskabeligt dokumentere det på nuværende tidspunkt. Det er det, forsigtighedsprincippet handler om, og det er der, vi bruger det. Det har ikke noget med aflatoxiner at gøre.

Kl. 17.55

I sagen om aflatoxiner – det er svært at udtale – siger den videnskabelige dokumentation, som EU selv har fremlagt, at det eneste rigtige er at fastsætte en grænseværdi på 0.

Det er ikke den grænseværdi, EU har fastsat. Jeg ved godt, at det er lidt forskelligt for de forskellige typer aflatoxiner, men lad os ikke gøre det for teknisk kompliceret. EU har fastsat en grænseværdi på 10 ppb, parts per billion. Codex' grænseværdi er på 15.

Det siger jo sig selv, at når det videnskabelige grundlag siger 0, så er der allerede foretaget en afvejning her. Den afvejning er så ikke foretaget som en afvejning i forhold til mulige skadevirkninger i ulandene. Den er foretaget i forhold til noget andet, nemlig hvad der er praktisk muligt, når man skal sortere nødderne, de tørrede figner, kornet, eller hvad det nu er man skal sortere. Så der er allerede foretaget en afvejning, men det er jo meget interessant, at den afvejning er foretaget i forhold til, hvad der er praktisk muligt, men ikke i forhold til, hvilke skadevirkninger det muligvis har for den tredje verden.

I dag har det så spillet en meget stor rolle i diskussionen, at eksporten af uforarbejdede jordnødder er faldet – det er der, hvor der er ens grænseværdier – og at eksporten på andre områder er gået op. Det er et andet resultat end det, der i sin tid var forventningen, da Verdensbanken lavede sin undersøgelse.

Nu er der imidlertid ingen af os, der ved, om det skyldes grænseværdierne, eller om det skyldes noget andet, og jeg synes derfor, at det er et særlig interessant emne at få belyst, hvad årsagen er til denne her ændring. Det kan vi selvfølgelig ikke gøre her og nu, så skulle vi sætte os dernede med en stabil ekspert og en stak stikker. Det kan vi vist ikke ifølge Folketingets

forretningsorden, så det er vi desværre nødt til at gøre efterfølgende. Men jeg synes faktisk, det er meget interessant at få det belyst.

Det kan være, at det skyldes det her, men det kan lige så godt være, at det skyldes alle mulige andre forhold, at det er gået sådan, og jeg mener ikke, at det forhold rører ved det principielle i det, SF foreslår, for tyngden i det, vi foreslår, er jo, at vi ønsker et udviklingsprincip ind, og at vi ønsker en kommission, som skal undersøge det her og gøre det langt mere synligt, end det er.

Hr. Henrik Vestergaard indvendte mod undersøgelseskommissionen især, at den ifølge vores forslag også får mulighed for at komme med forslag til standarder. Nu ved jeg ikke, om det bare var et dække for, at hr. Vestergaard slet ikke vil have den kommission. Men jeg synes jo, det er interessant at få diskuteret, om der er en vilje hos et flertal her i Folketinget til rent faktisk at få afsat nogle midler til at få afdækket det her område betydelig mere grundigt, end det er afdækket hidtil.

Vi ved jo alle sammen, at det koster midler. Der er bare ikke institutioner, der har de her midler, men jeg ville da mene, at det for et flertal burde være interessant at få afdækket det her, for ellers er det jo bare, at vi ender igen der, hvor vi siger, at der muligvis er et problem, men hvis der er et problem, så må de pågældende ulande gå klagevejen gennem WTO, og så må de håbe på, at der hver gang er nogle trustfonde, der har penge nok til at hjælpe dem og viser vilje til at hjælpe dem, eller også må de bare håbe på, at der sker et eller andet helt tredje, og det synes jeg faktisk er en urimelig måde at behandle det her på.

Kl. 18.00

Vi lever i en verden, der hænger sammen på kryds og tværs, og vi har altså et ansvar for ikke bare det, der foregår uden for Danmarks grænser i EU, det fællesskab, vi er medlem af. Vi har også et ansvar for, hvad der foregår i den tredje verden, og det er fordømt nødvendigt, at vi tager det ansvar alvorligt.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Det har afstedkommet ønsker om korte bemærkninger.

(Kort bemærkning).

Henrik Vestergaard (V):

Jeg kan godt forstå, at fru Anne Grete Holmsgaard altid skynder sig at snakke om udviklingsprincippet. Det er nemlig noget mere ufor-

pligtende end det forslag, der hedder B 29, og som – hvis det vedtages – forpligter Folketinget og regeringen til i EU at kæmpe for, at standarden for aflatoksin sænkes, uanset hvad det i øvrigt betyder. Det er det, der står i forslaget.

Jeg kan godt forstå, at fru Anne Grete Holmsgaard synes, det er et skidt forslag. Det er det nemlig, og derfor kan jeg godt forstå, at hun forsøger at tale udenom. Niveaueet i EU er sat ud fra det, der hedder ALARA-princippet, altså det lavest produktionsmæssige mulige, fordi man har erkendt, at aflatoksin er kræftfremkaldende.

ALARA-princippet rummer også en hensyntagen til forsigtighedsprincippet, der netop siger, at hvis vi ikke præcist kan fastsætte grænsen for, hvornår der er en risiko til stede, har vi stadig mulighed for at sætte den op.

Jeg vil æde min gamle hat på, at der ikke er 12 SF'ere, som stemmer for forslaget ved andenbehandlingen.

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Jeg vil sandelig håbe, at hr. Vestergaard har en hat, for så vil jeg nemlig stå ved siden af, når han spiser den.

Jeg vil godt sige: Nej, jeg taler ikke udenom. De tre beslutningsforslag, som er fremsat af SF, bliver behandlet sammen i dag, så det er da ved gud ikke at tale udenom, når jeg taler om udviklingsprincippet, for det handler et af forslagene faktisk om. Det andet forslag er kommissionsforslaget, og det tredje forslag er om aflatoxinerne.

Vi er selvfølgelig også interesserede i at gå ind i diskussionen om, hvad der egentlig har gjort, at eksporten til EU af uforarbejdede jordnødder er faldet, og hvad der har gjort, at eksporten af andre produkter er steget. Det har jeg faktisk ikke afvist, tværtimod, så hr. Vestergaard skyder altså lidt ved siden af målet.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Jeg må sige, at heller ikke SF's ordfører har lov til at påkalde de himmelske magter, skønt det indimellem kan være tiltrængt.

(Kort bemærkning).

Henrik Vestergaard (V):

Jeg synes, SF skal indrømme, at det er et vildskud, men jeg vil godt bekræfte noget andet, fru Anne Grete Holmsgaard sagde. Jeg mener også, der måske er behov for, at man dykker ned i spørgsmålet og får noget mere viden, og det er i

hvert fald absolut nødvendigt, når man kan komme med et forslag som B 29. Vi kan starte med udvalgsbehandlingen, for så er der masser af eksperter, vi kan spørge.

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Jeg vil bare sige, at jeg er glad, hvis hr. Vestergaard vil arbejde konstruktivt videre. Egentlig kom det lidt bag på mig, at hr. Vestergaard var så negativ, for jeg troede, der var noget, vi kunne være ret enige om. Jeg troede, at både hr. Vestergaard og jeg var meget modstandere af tekniske handelshindringer.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg er selvfølgelig enig med fru Anne Grete Holmsgaard i, at en danskers liv er ikke mere værd end en tanzanianers liv, men begges liv er uendelig meget værd, og derfor skal vi ikke lade en vægtskål afgøre, om det er den ene eller den anden, der skal dø. Det er den mere filosofiske side af sagen.

Jeg vil gerne kvittere for fru Anne Grete Holmsgaards venlige bemærkninger om min forståelse af forsigtighedsprincippet, men jeg gjorde faktisk opmærksom på, at jeg ikke ville kaste mig ud i en definition. Det vil jeg overlade til juristerne. Jeg tror, jeg kender den folkelige opfattelse af det, og den henholder jeg mig til. Hvis der er risiko for skadevirkninger af et stof, vil jeg ikke have det. Det er sikkert ikke i overensstemmelse med den højere jura, men jeg tror, det er i overensstemmelse med den folkelige fornuft, og den henholder jeg mig til.

Fru Anne Grete Holmsgaard har sikkert uendelig meget mere forstand på det juridiske, end jeg har. Hun blev, så vidt jeg husker, miljøordfører allerede i begyndelsen af 1980'erne – var det i 1982? Jeg blev det først i 1987, så fru Anne Grete Holmsgaard har 5 års længere erfaring, end jeg har, og derfor er det kun rimeligt, hvis hun har større indsigt i definitionen, end jeg har.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Ja, men det giver ikke længere taletid.

Kl. 18.05

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Jeg vil bare sige til hr. Albrechtsen, at jeg synes også, det påhviler os som folketingsmedlemmer at være omhyggelige med ikke at bruge begre-

ber på en forkert måde. Det er helt i orden, hvis hr. Albrechtsen vil henholde sig til noget, som han mener er en folkelig opfattelse, men jeg synes sådan set bare, han kunne have sagt, at vi vil altid have højere standarder.

Det, jeg klager over, er, at man begynder at bringe forsigtighedsprincippet ind i diskussionen. Dermed skaber man forvirring, og jeg synes sådan set ikke, det er vores opgave herinde at skabe forvirring. I forvejen kan det være svært nok for folk at følge med i, hvad der foregår, og der er da ingen grund til at forsøge at gøre dem endnu mere forvirrede ved at drage et princip ind i debatten og bruge det på en måde, som er lodret forkert.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Det, jeg gjorde mig skyldig i, var, at jeg sagde, at hvis vi har et stof, som er kræftfremkaldende, eller vi i hvert fald mener, at der er risiko for, det er kræftfremkaldende, skal vi undgå at bruge det. Hvis vi ikke helt kan undgå det, fordi det forekommer i produkterne fra naturens hånd, skal vi af forsigtighedsgrunde ned på det allerlaveste niveau, der overhovedet kan lade sig gøre, og jeg antog i min naivitet, at det er anvendelse af forsigtighedsprincippet, og det tror jeg nu dybest set også det er. Det handler om at være forsigtig og ikke at udsætte folk for, at de får skader på helbredet.

Men det er altså alt for filosofisk for mig, og jeg er slet ikke i tvivl om, at EU-juraen sikkert kan få forsigtighedsprincippet til at gå ud på det modsatte, hvis det endelig skal være. Lad endelig juristerne om det. Men jeg har altså mit eget personlige forsigtighedsprincip, og det kører jeg efter.

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Nu er hr. Keld Albrechtsen jo ude i det rene koketteri, for det, der sådan set er essensen i sagen, er, at vi er uenige. Enhedslisten siger, at de til enhver tid vil slå for skrappe standarder, også selv om de ved, at det kun indvirker rent marginalt på sundhed og miljø i EU-landene, mens vi samtidig ved, at det skader i den tredje verden. Det er det, vi er uenige med Enhedslisten om, for vi mener, man skal foretage en afvejning og sørge for ordentlig dokumentation.

I de sager, hvor man kan se, at der kun er en marginal gevinst at hente for EU, men der er store skadevirkninger for ulandene, siger vi: Her

vægter vi ulandenes sundhed højest, her vægter vi forbrugerne i ulandene højest, netop fordi vi ikke vil sætte forskellig værdi på en dansker og en afrikaner.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslagene overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Jeg foreslår, at forslagene til folketingsbeslutning henvises til Udvalget for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

13) Første behandling af lovforslag nr. L 173: Forslag til lov om ændring af fusionsskatteloven, ligningsloven og selskabsskatteloven. (Annullering af egne aktier).

Af skatteministeren (Svend Erik Hovmand).
(Fremsat 24/2 2004).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Freddy Dam (V):

L 173 er et lovforslag, der tager sigte på at cementere og præcisere Skatteministeriets opfattelse af, at pengeinstitutter og andre selskaber ikke skal have adgang til fradrag for kunstige skattetekniske tab i forbindelse med annullering af egne aktier.

I 1996 nedsatte en socialdemokratisk skatteminister en arbejdsgruppe til at analysere den danske aktieavancebeskatningslovgivning og eventuelt fremkomme med forslag til forbedringer. Arbejdsgruppen afgav betænkning nr. 1392 herom i september 2000, og betænkningen gav hverken den tidligere SR-regering eller den nuværende VK-regering anledning til at fremsætte lovforslag. Derimod inspirerede betænkningen en række pengeinstitutter til at forsøge at opnå fradrag for tab i forbindelse med annullering af